

BEDYDD PLANT

Yn Cael ei ymddyffin,

Lle mae'r Rhesymmau am Danô o'r

Scrythur, Rheswm, a Henafiath

Yn fyr yn Cael eu Cynnig;

Y GWRTHRESYMMAU

Yn ei erbyn yn Cael eu Hatteb.

Yn Profi fod BEDYDD trwy Dywalltiad neu
Dannelliad yn Gyfreithlon.

Y RHESYMMAU ynghylch Angenrhaid
trochiad yn Cael eu Hystyried.

Gan FOWLER WALKER, V.D.M.

MARK X. 13, 14.

*A hwy a Daygasant blant bychain atto, fel y Cyfyddai efe a
Hwyt: a'r Disgyblion a geryddasant y rhai oedd yn eu Dawyn
hwynt. A'r Jesu pan welodd hynny fy anafodlon, ac a Ddwe-
dodd wrthynt, Gedwch i blant bychain Ddysod attafi, ac na
wâherddwch iddynt, canys eiddo y Cyfryw rai yw teyrnas Ddaeu.*

A Argraffwyd yn Llundain gan RICHARD HERT,
dan lûn y Bible a'r Goron yn y Poultry.
MDCXXXII.

Y

RHAGY MADRODD.

RHESYMMAU sy n' Canlyn am Fedydd Plant a'r Attebion i'r Gwrthddadleuon a dynnwyd ar y Cyntaf heb fwriadu iddynt Ymddangos yn gyboeddus, gan fod y sylwedd o honynt wedi eu Cyfansoddi gogyfer a Chatechiso, ac a addysgwyd i gyn'lleidfa neillduol ymlhaid y Rhan olaf o'r 95 Atteb Yngbatechism y Gymansa.

Hwy a 's cryfennwyd yn gyntaf allan o nodau'r Awdur i'w darllen gan y sawl oedd yn absennol pan draddodwyd hwynt ar Gyboedd, ac a gyfranwyd wedi hynny i eraill, y rhai oeddent yn barnu y galle'r fath driniaeth Cryno Cariadus o'r Argument fod yn dra buddiol, wedi ei gyfieithu i'r Gymraeg, a'i wneuthur yn gyboeddus i'r sawl na ddarllensant ddim ar y Pwngc, ac ydynt

gan bynny yn y perigl mwyaf i Gwestiwno
Grym y Bedydd y gawfant yn eu mebyd.

Gan fod Traethawd Mr. James Owen
ynghylch Bedydd yn Gymraeg a'i Atteb i
Mr. Keach mor brin, fe 'm Cymmbellwyd i
ollwng y Traethawd bychan hwn ar léd, er
nad wyf yn Cymmeryd arnaf godi dim ag
sydd yn Gwbl newydd ar y Pwngc, a phell
wyf i oddiwyrth ddisgwyl y bydd y Trae-
thawd hwn yn fwy Effeithiol i Argyhoeddi
Gwrth'nebwyr Bedydd Plant mor afresym-
mol yw eu Gwrthnebrwydd na 'r Aml ym-
ddiddanion Dysgedig poenus a osodwyd allan
eifioes ar y Pwngc, gan y rhai bynny o'r
Eglwys sefydledig a Dissenters, peth o lafur
pa rai gwneuthum ddefnydd o bonynt i Gy-
fansoddi y Traethawd bychan hwn, Etto os y
goleuni ymmba-un y rhoddwyd y Rhesymmau
am jedydd Plant a'r Attebion i'r Gwrthre-
symmau a fydd yn fuddiol i gadarnhau
'r sawl sy 'n Credu fod Bedydd Plant o
Ddwysol ofodiad, y rhai a fuant gan
wrthresymmau 'r Gwrth'nebwyr hyd yn hyn
yn ansejydlog, ac os gellir annog y sawl sy
wedi eu sefydlu yn y peth hwn i fod yn
fwy gofalus i Addysgu eu Plant yn Nattur
a diben y Cyfammod Bedydd, ac i Atteb y
Cyfryw beth eu hunain mi a gefais fy
Amcan.

Os y Traethawd hwn a ddaw yscatfydd i
ddwylaw 'r sawl sy o farn wrthwyneb, a'u
Cyfri 'n deilwng i ddal sulw arnynt, gobei-
tbio

tbio y Caiff beth bynnag y gynnigir i ddi-
 rymmu 'r Rhesymmau am Fedydd Plant, neu
 i gadarnbau y Rhesymmau yn eu erbyn, ei
 gynnig mewn ysbryd addfwynder a Chariad,
 y Caiff y Matter ei ddrin Gydag y chwaneg
 o weddeiddra a llai o wawd nac y gafas yn
 'scryfennadau rhai; y bwrir ymmaith bob
 math ar farnu neu feio Annaturiol ac ang-
 bariadus ar y sawl sy 'n arfer Bedyddio
 Plant; gan fod y fordd hon yn fwyaf te-
 bygol i arg. boeddi 'r Cyfryw ag sy 'n Cy-
 feiliorni, a sicraf i gael ei Hatteb.

Fe fydde 'n ddymunol gennif weled ymra-
 fael o'r Natturbyn yn Cael ei ddrin gyda
 thymmer, Cariad, a moesgarwch o'r ddau
 Ochor; Yr wyf er ys Talm o'r farn mai
 bwrw Ymmaith Gwrês bartiol o phersonol
 feio mewn ymrafaelion Crefyddol yw 'r
 Fordd nesaf i ddyfod i Adnabddiath o'r
 Gwirionedd, a rhoi 'r lleiaf rwystir i 'n
 gelyn Cyffredin, Libertiniaid a rhai digrêd
 yr oes hon wyf i 'n ei feddwl, un achos o
 gynnudd pa rai yscatfydd yw 'r Gwrês a'r
 poethni a pha rai y trinir ymrafaelion Cre-
 fyddol, yr hyn sy 'n rhoi Gormod le iddynt
 i ammau Gwirionedd Crist'nogaeth, pan we-
 lont ei phroffeswr mor ddi gariad, Add-
 fwynder, Amynedd, Hirymaros ynghyd a
 rhinweddau a grasusau eraill y rhai ynt
 ogoniant yr or'chw, liaeth Esangylaidd. Nid
 yw poethder a rhagfarn, Gwawd ac angha-
 riad

riad yn Cael eu Cyfri ond Cyfryngau Drwg
 i roi neu i dderbyn Argyhoeddiad. Pe Gel-
 lid Cael gan ymrasaelwyr o'r ddwy blaid
 ond unwaith fwrw ymmaith y pethau hyn
 yr wyf yn gobeithio Cael gweled y Gwiri-
 onedd yn gorchfgu; mor dosturys yw
 gweled leied frawdgarwch a gwîr gariad
 Crist'nogol Ymmysg pregethwyr a'r sawl
 sy 'n profesu Canlyn Crist: ar i Gariad
 yn ei Gyflawn helaethrwd dda gael ychwaneg
 Agraff ar, a mwy o ymddangosiad Yngei-
 riau, 'scr fenadau a bywydau Crist'nogion,
 ar i barwb a'r sy 'n Caru 'r Arglw dda
 Jesu mewn purdeb a Gwirionedd, Garu eu
 gylidd o galon bûr yn helaeth yw mae 'n
 Ddiogel genif Dymuniad Gwastadol y rhai
 oll ag sy 'n Dymyno 'n Dda i Grist'no-
 gath, gan wybod nad yw Digofaint Gwr yn
 Cyflawnu Cyfiawnder Duw.

3 AU 61

R H E-

RHESYMMAU

A M

Fedydd Plant.

A N fod Bedydd Plant, in ordin-
hâd ag fy 'n cael ei chwestiwno gan
rai aelodau o'r Eglwys hon, ac
yn Cael e'i harferyd gan eraill, ty-
biais yn addas i gyfiawnhau fy hun
a'r Cyfryw o'm praidd ag fy 'n
edrych ar Fedydd Plant o Ddwysol ofodiad,
gynnig i'ch ystyriaeth; rai allan o'r aml Rhe-
symmau ag fydd (i'm tyb i) 'n Cyfiawnhau 'r
arferiad, yr hyn a wnâf gobeithio heb roddi
achos o Dramgcwydd i'r sawl fydd o wrthwyneb
farn;

Fy amcan yn hynyma ydyw nid i feio ar
nêb na allant weled Grym y Rhesyymmau hyn,
ond ymddyffin fy arferiad, a Dangos fod y Cy-
fryw

fryw ag sy 'n Bedyddio Plant yn tybied fod ganthynt ddwfol warant am Dano.

Fe ddywedir yn gyffredin, nad oes ganthynt na Gorchymyn, Esampl, na chanlyniad jawn o'r 'Scrythur i gynnal eu Harferiad. Ond yr wyf yn Gobeithio y Gwnaf yn amlwg i'r Gwrandawr Diragfarn, fod Genym bob un o'r trî, fef Gorchymyn, Esampl, a jawn Ganlyniad Scrythyrol.

I. Oblegid Gorchymyn am Fedyddio Plant, mi Debygwn fod y Gorchymyn Gwreiddiol mewn perthynas i Fedydd yn gyffredinol yn Cynnwys yntho orchymmyn am Fedyddio Plant. Hyn fydd genym, *Matth. xxviii. 19. Ewch gan Hynny a Dysgwch yr holl Genhedloedd, gan eu Bedyddio hwy 'n enw 'r Tâd, ar mâb, a'r ysbrid Glan.*

Ym mha eiriau mae genym Orchymyn Crist iw Ddiscyblion ac ynthynt hwy i wenidigion ar eu hól Hywnt, i fyned a Bedyddio 'r hól Genhedloedd, *ac felly y sawl a ddylid eu Bedyddio ydynt Hôll Drigolion Gwlad yn arddel Crist'no-gaeth.* Mae 'r Gorchymmyn yn gyffredinol, ac yn Cynnwys yntho bethau neillduol. Felly od yw Plant yn rhan o'r Cyfryw wlad fe ddylid eu Bedyddio Hwyt, megis y mae 'n gynwysedig yn y Gorchymyn Hwn.

Hyn fydd Eglur y debygwn i oddiwyrth, *Gen. xxii. 18. Lle mae Duw 'n Dyweid wyrth Abraham mai yn e'i Hâd ef y bendithid Hôll dylwythau 'r ddaear.* Mae 'n ddiogel gennif na fydd i wrth'nebwy'r Bedydd Plant gau allan blant rag Cael Cyfran yn y fendith hon, ond edrych Arnynt yn gynwysedig yn y gair Cenhedloedd; ac odyw dull ymadrodd Cyffredinol yn

yn cynnwys ynddo Bethau neillduol mewn Addewidion pa-ham nad mewn Gorchymyn? Y mae 'n ddigon hysbys fod Cyfreithiau 'n gyffredin yn cael eu datcan mewn Geiriau cyffredinol, ac iw deongli yn yr ystyr helaethaf; lle mae 'n canlyn y debygwn i, fod Plant gymmaint, yn gynwysedig yn y Gorchymyn cyffredinol hwn a phettaint wedi eu henwi 'n neillduol: Y Geiriau hyn o eiddo 'n Harglwydd a lefarwyd wyrth rai wedi eu haddysgu i olygu Plant mewn Cyfammod ar Gyfri eu Rhieni, ac a welsent yn wastad Sêl y Cyfammod yn cael ei gymmhwyso iddynt yn gystal a'u Rhieni, ac yn debygol i wneuthur yr un peth oddieithr i Gwa'rdd hwynt. Ni ellir byth ddeongli fod Bedydd wedi ei osod i fynu 'n lle Enwaediad, yn Sacrament, o Dderbyniad i'r Eglwys Grift'nogol, fel pettyse Grift yn amcanu wyrth hynny gyfyngu 'r Aelodau i rai o oedran yn unig; Pe buafau hyn Amcan ein Harglwydd, fe fuafai 'n anghenrhaid w'ardd Plant, gan fod y Disgyblion yn arferol o'u gweled hwynt yn cael eu derbyn i'r Eglwys, a'u Bedyddio hefyd, os credwn Dr. *Hammond* fydd yn dywedyd oddiwyrth *Maimonidas*, *Mai trwy Dri pheth yr oedd yr Israeliaid yn myned i'r Cyfammod, trwy Enwaediad, a Bedydd, ac Aberth.* Atteb *Hammond* i chwech o Gwestiwnau Dal 180. fe ddywed hefyd, fod yr Juddewon yn arferid Bedyddio nid yn unig y Profelitiaid ag oedd mewn oedran, ond eu Plant hwy hefyd. I brofi 'r peth mae ef yn crybwyll *Gema Babylonica*, yr hwn a ddywed, *Ymaent yn Bedyddio 'r estron, neu 'r Profelit bychan neu jevangc.* A *Maimon.* yr hwn a ddywed eu bod yn Bedyddio 'r estron bychan ar

wybodath neu ddyalldwriaeth Ty barn, neu 'r Gyn'lleidfa, hynny yw ar eu Dymyniad hwy o ran eu Plant, a'u haddewidion i ysbyfu iddynt beth a gymerasant Arnynt. *Ibid.* Dal 188. Ond am y Gwrthreswm cyffredin yn erbyn y Prawf hwn am Fedydd Plant, fef bod y Testyn yn gofyn Dysgu o flaen Bedyddio, rhaid i mi gyfaddef ynrhefn Geiriau 'n ol ein Cyfieithad ni fod Dysgu 'n cael ei osod o flaen Bedyddio, ond etto rhaid i mi ddal sulw gyda Dr. *Hammond*, Dr. *Whitby*, Mr. *Sydenham*, Mr. *Hall*, &c. y gallefid yn gyftal ei gyfieithu, ewch a disgybliwch yr hôll Genhedloedd; gan fod Bedydd wedi ei fwriadu megis y Ffordd, trwy ba un y mae Disgyblion i fyned i mewn i'r Eglwys Grift'nogol; ac mae 'n wîr er bod Plant yn anghymmwyys iw dysgu, etto nid ydynt yn anghymmwyys iw derbyn i nifer y Disgyblion, ac felly 'n rhwymedig i ddysgu pan ddelont i oedran; gan fod y sawl a feddyddiwyd iw dysgu i wneuthur yr hôll Bethau a orch'mynodd Crîst; fel na ellir cael dim yn erbyn Titl Plant i Fedydd oddiwyrth Ddysgu wedi osod o flaen Bedydd; megis y mae 'n amlwg i mi oddiwyrth, *Mark* i. 4. lle dywedir fod *Joan* yn Bedyddio ac yn pregethu, lle mae Bedydd yn myned o flaen Pregethu, ac yn ol y Ffordd hon o Ymresymmu rhaid iddo fyned yn flaenaf.

Gorchymyn arall am Fedyddio Plant fydd genym y debygwn i *Aët.* ii. 38, 39. lle mae St. *Peder* yn-niwedd ei bregeth yn Gorchymyn Bedyddio 'r Gwrandawyr bob un o honynt, gan ei gadarnhau a'r Annogaeth nerthol hon, fef fod yr Addewidion yn perthyn iddynt hwy ac iw Plant.

Yr

Yr Argument yw hyn ; fod Pawb ag oedd ganthynt Hawl i'r Addewid iw Bedyddio; ond mae Hawl gan Rhieni Crist'nogol a'u Plant i'r Addewid, felly mi Debygwn mai dyma Orchymyn eglur am Fedyddio Rhieni a'u Plant ; ond ychwaneg o hyn yn y fan.

II. Yr wyf yn meddwl fod genym lawer o Esamplau am Fedydd Plant, yr oedd yr Apostolion yn arfer Bedyddio Teiau neu Deuluoedd cyfein, ac er bod llawer yn dywedid nad oedd dim Plant ynddynt, neu od oeddent na chawfant ddim o'u Bedyddio, mi debygwn nad yw hyn ond begian y Questiwn, os myned a wnawn ar Ddich'mygion, mae genym ni gymmaint neu ychwaneg o Reswm i Dybied fod yno Blant, a'u Bedyddio hwynt nac nad oeddent : Ond mi debygwn fod genym ryw beth ragor na Dichymygion fod yr Apostolion yn Bedyddio Plant. Pawb fy 'n addef fod Ty neu Deulu mewn jaith gyffredin yn cynnwys Aelodau 'r Teulu, sef Gwr a Gwraig, Meistrïaid a Gweision, Rhieni a Phlant, fel pe dywedai un yn ein Dyddiau ni, mi fedyddiais y cyfryw wr a'i Deulu, Pawb a'i cymmerent am holl Aelodau e'i Deulu ef, yn enwedig Plant os byddent. Pan y'm yn darllain am Fedyddio cynifer o rai 'n credu a'u Teiau, megis *Lydia* a'i Theulu, *Aët.* xvi. 14, 15. *Crispus* a'i holl Dy, *Aët.* xviii. 8. *Stephanus* a'i Deulu, *1 Cor.* i. 16. Ceidwad y Carchar a'r eiddo oll, *Aët.* xvi. 33. Mi debygwn na allwn lai na chafglu fod Plant mewn rhai o'r Teuluoedd hynny, (gan fod Teuluoedd mor anaml hebddynt) a'u Bedyddio hwynt. Eithr am Geidwad y Carchar, mae Dull yr Ymadrødd yn dra neillduol ; fe ddywedir i'r Apostolion ei Fedyddio ef a'r

eiddo oll. Pwy a allwn ni ddyall wyrth yr eiddo oll yn fwy tebygol na ei Blant ef yn gyftal a'i Weifion? Yr oedd e'i Blant yn eiddo ef mewn modd enwedigol, yr oedd gantho ddiammheuol Hawl ynddynt, ac wyrth bob Tebygoliaeth yn dra gofalus am danynt. Mi debygwn pe buafai 'r Historiwr Duwiol yn ewyllysio i ni ddyall na fedyddiwyd mo'i Blant ef, y buafai 'n dewis Math o Ymadrodd arall, gan fod yr hyn a arferir yn peri i ni ymron yn angenrheidiol ddyall mai 'r eiddo oll oeddent ei Wraig, ei Blant a'i Wafanaeth-ddynion ef. Gan's p'un, mae 'n wir i'r Apostolion Fedyddio Teia'n cyfein; Ac nid oes neb yn ammau na ddylem ni Fedyddio y cyfryw ag oedd yr Apostolion yn eu Bedyddio; Ynteu mae 'n canlyn pettai Wenidogion yn dychwelyd Teulu ô Juddewon neu Dwrciaid, ni a allem a'r ddychweliad Pennau Teuluoedd Fedyddio 'r hôll Dy oni byddai rai 'n gwrthod, ac yn fyr ni a allem Fedyddio Plant y cyfryw Dylwyth, a'u gollwng i mewn i'r ûn Cyfammod ynghyd a'u Rhieni, ac os felly ni a allwn Fedyddio Plant Rhieni Crist'nogol.

III. Ond am Ganlyniadau Scrythurol, yr wi 'n tebygu fod genym amryw ag sy 'n profi fod gan Blant Hawl i Fedydd, a'r fath ag sy 'n ddigonol i gyfiawnhau 'r Arferiad, pe na byddai genym ddim arall. Gobeithio nad oes neb ag sy wedi cymmeryd i fynu 'r Ymrafel hon yn Ammau nad oes gan Dduw ryddid i amlygu ei Ewyllys i ni yn y Ffordd a'r Môdd y mynno; na 'r Rhwymedigaethau fydd arnom i dderbyn yn ddiolchgar, ac i wrando 'n ofalus, beth bynnag ydym yn sicr fydd yn Fatter o Ddwyfol Datguddiad. Os yw Duw wedi
gofod

gosod i lawr y cyfryw Bethau yn y Scrythurau; oddiwyrrth y rhai y cefglir yn eglur Fedydd Plant, fe ddylid ei arferyd gan Bawb a ganfyddant yr Hawl fydd gan Blant i Fedydd wedi eu casglu 'n dëg oddiwyrrth y cyfryw Fannau o'r Scrythur.

Y mae 'r fawl sy 'n gofyn Gorchymyn pennodol am bob peth a ofynnir i ni Grist'nogion, megis yn cyfrwyddo Duw, ac yn achwyn ar y ddwyfol Ddoethineb, megis pe nas gwyddai pa fodd i wneuthur ei Ewyllus yn amlwg. Nid oes ganthynt ond Meddyliau gwael am Reswm dynol, megis nas gallau chwilio 'n Epell i Bethau, ond bod yn rhaid iddynt gael eu hôll Gyfrywddiadau mewn Geiriau eglur. Y fawl a ymresymmant yn erbyn Bedydd Plant, am nad oes un Testyn o'r 'Scrythur yn ei orchymyn mewn cynifer o Eiriau, braidd y derbynient y Prawf y wnaethai ein Jachawdr am yr Adgyfodiad, yr hyn a wnaeth nid trwy roi Datguddiad amlwg, lle 'r oedd yr Athrawiath honno 'n cael e'i chadarnhau, ond profi trwy Ganlyniad ddiamheuol oddiwyrrth amryw Gasgliadau o'r Scrythur, megis y dychon y neb y fynno weled a ddarllenant, *Math. xxii. 23. hyd 32.* Fe fyddau raid iddynt yr un Modd gau Gwagedd oddiwyrrth Swpper yr Arglwydd; gan nad oes ũn Gorchymyn pennodol am dano mewn cynifer o Eiriau, nac un Esampl a'r wyf i 'n gofio, nad yw 'n ddarostyngedig i gynifer o Ddadleuon ag y godir yn erbyn Bedydd Plant.

Y fawl na chaniattânt ddim iw arferid ymlhith Crist'nogion, ond sy a Gorchymyn llythrennol am dano, ni allant fyth brofi Newidiad y Sabboth, o'r Dydd olaf i'r Dydd cyntaf

cyntaf o'r wythnos ; Yr hyn y debygwn i yw 'r achos fod mwy o Sabathariaid ymmysg Gwrth'nebwyr Bedydd Plant, nag un Enw arall o Grift'nogion.

Ac yr w'i 'n rhyfeddu fod y rhai a addefant Ganlyniadau Scrythurol, am yr Hawl sy gan Wragedd i'r Sacrament, a Newidiad y Sabboth, yn eu gwyrthod pan ddygir i brofi Bedydd Plant. Y Canlyniadau hynny o'r Scrythur ag fydd y debygwn i 'n profi yr Hawl sy gan Blant i Fedydd ; ydynt ;

1. Yr Hanes fydd genym o'r Scrythur fod Plant yn wastadol yn y Cyfammod Grâs ; lle mae 'n canlyn y debygwn i 'n eglur yr Hawl sy ganthynt i Fedydd, yr hon yw Sêl o Dderbyniad i'r Cyfammod, dan yr Orchwyliaeth Grift'nogol ; oddieithr gallel profi un Amser eu bwrw hwynt allan o Gyfammod, yr hwn Brawf sy 'n gorwedd ar wrthnebwyr Bedydd Plant e'i wneuthur ;

Fod crybwyll am Blant yn y Cyfammod a wnaed ag *Abraham*, a'u Henwaediad yn wyth niwarnod oêd yn orch'mynedig, nid oes neb yn Ammau ; gan e'i fod mor eglur megis y gellir ei weled trwy edrych ar *Gen. xvii. 7, 8, 9, &c.* Ac er bod rhai 'n Ammau p'un a'i Cyfammod Grâs ydoedd hwn, yn perthyn i Fendithion ysbrydol ; Ac eraill yn e'i gwblwadu, a edrychant arno 'n Gyfammod o Briodoldeb, trwy ba un y didolwyd *Abraham* a'i Hiliogaeth oddiwyrth bawb eraill, ynghyd a Rhôdd helaeth o Bethau amferol wedi ei wneuthur iddynt, y gwrthwyneb a ymddengys wi'n tebygu, i bawb a ddarllenant Atteb Mr. *Baxter* i Mr. *Tombs*, Ymddiddan Mr. *Sydenham* am Fedydd Plant, Dal 10, &c. a Bedyddfaen Mr.

Mr. *Hall*, Dal 8, &c. Ond er mwyn y fawl nad oes ganthynt ddim o'r cyfryw Lyfrau a'r rhain, na dim o'r gyffelib, ac fy 'n egluro 'r Pwngc; yr wyf yn dal fulw mai Cyfammod Grâs ydyw.

1. Os Ystyriwn y Teler o hono, yn y Cyfammod hwn y mae Duw 'n ymrwymo i fod yn Dduw i *Abraham* ac iw Hâd ar ei ol ef, yr hyn fel y mae 'r dysgedig Esgob *Patrick* yn dal fulw ar y lle, ydyw ymrwymad i osod arnynt neu i roddi iddynt, bob *Math* o *Fendithion* ac yn y *Diwedd* anfon y *Messiah*. Ainf-worth ar y lle a ddywed, *Yn hyn-yma mae 'n cynnwys Bywyd a Grym y Cyfammod tragwyddol, trwy ba un y mae Duw e'i hun, e'i Allu, e'i Ddoethineb, e'i Ddaioni, ei Drygaredd, &c. Yn cael eu cymbwyso iddynt, er Bendith a Jecbydwriaeth.*

Ond y peth fy 'n fy ngolwg i yn profi mai Cyfammod Grâs ydyw, yn cynnwys *Bendithion* ysbrydol yn bennaf, yw, fod yr Apostl lle mae 'n fôn am y Cyfammod newydd (yr hwn pawb fy 'n addef mai Cyfammod Grâs ydyw yn arferid agos yr un Geiriau, *Heb. viii. 10.* Mi a fyddaf iddynt hwy 'n Dduw, a hwythau a fyddant i minnau 'n Bobl.

2. Addewid yr Ysbryd, yr hon ydyw un o'r *Bendithion* pennaf dan yr *Efengil*, ac yn cynnwys ynddi y rhan fwyaf a Ddoniau 'r Cyfammod Grâs, fe elwir yn *Fendith Abraham*, yn cynnwys y *Bendithion* ag oeddent wedi eu Sicrhau iddo trwy y Cyfammod hwn.

3. Y Ffurf hon o fynediad i mewn i'r Cyfammod ag *Abraham* ydoedd Ganlunol ar yr Addewid rassol honno a wnaed, *Gen. xii. 13.* trwy ba ũn fel y mae 'r Apostl yn nodi, *Gal. iii. 8.* y pregethwyd

pregethwyd yr Efengil i *Abraham*. Oddiwyrth hyn Bethau oll, mae 'n eglur yn canlyn mai Cyfammod Grâs ydoedd hwn, ac bod Plant yn cael eu derbyn i mewn iddo, y mae 'n ddio-gel gennif, na adawd allan mo'nynt dan yr ail Orc'hwyliath o'r Cyfammod hwn, fe Ddywedir fod yr Addewid yn perthyn iddynt, *Act.* ii. 38. Y peth wyf i 'n alw 'n ail Orc'hwyliath y Cyfammod ydyw 'r Adnewyddiad o hono yn yr Efengil, a'i helaethu fel y Cynnwysau'r hôll Genhedloedd, i'r fawl y pregethur yr Efengil iddynt; nid oedd y Cenhedloedd wedi eu cau allan yn gwbl ar y cyn-taf, yr oedd Paratôad gyferbyn a'u Derbyniad megis Profelytiaid, ond yn yr Efengil derbynir hwynt fel Partion, ac hwy a ofodir ar yr un gyfer a Hâd naturiol *Abraham*, hwn o'i Gyflybu a Gorch'wyliaeth y Cyfammod a wnaed ag *Abraham* a elwir yn Cyfammod gwell, *Heb.* viii. 6. Ac etto oni fydde 'n llawer gwaeth os caud Plant allan oddiwyrth y Daioni a'r Bendithion o hono?

Oni fuasai hyn-yma 'n gyfryw Faen tram-cwydd i'r Juddewon ac yn eu hanfodloni mor fawr, ac y buafau 'n Anhawdd ganthynt dderbyn yr Efengil? A dybient fod ein Cyfammod ni, od oedd yn cau allan Blant fel nad oedd ganthynt un Math o Hawl i'r Daioni a'r Lle-shâd o hono, 'n rhagori ar eu heiddo hwy ag ydoedd yn eu derbyn hwynt i mewn?

Plant, herwydd eu bod yn Hâd *Abraham* oeddent mewn Cyfammod, ac i Enwaedu arnynt, a pha-ham attolwg na chaiff Plant, Hâd Crist'nogion a hwyntau 'r un Modd mewn Cyfammod eu Bedyddio? A allwn ni Ddichym-mig fod Daioni Duw i'r Fyddloniaid au hâd ddim

ddim llai 'n un wedd dan yr Efengil? Ydyw 'r Orchwyliaeth hon yn eu torri hwynt ymmaith oddiwyrth un Ragorfraint oedd ganthynt Hawl iddynt o'r blaen? Nağ ydyw 'r wi 'n tebygu; A allwn ni ddichymmig y buasai fwrriad allan Blant o'r Cyfammod Grâs a'r Rhagorfreintiau y maent yn Gyfrannogion o honnynt yn myned heibio heb fôn am dano? Ac onid yw Plant mor gymmwys iw Bedyddio ag oeddent i enwaedu arnynt, yr hwn a elwir yn eglur yn Sêl Cyfiawnder y Ffydd? *Rbyf.* 4. 11. Gan fod Gwrth'nebwy'r Bedydd Plant mor barod i orfoleddu arnom, ac yn galw 'n Watworaidd am ein Gorchymmyn i Fedyddio Plant, yr wi 'n tebig y gallwn gyda llawer mwy o' Reswm orfoleddu, pan na allant hwyddangos pa Amser, neu ar ba Gyfri, y casas Plant a hwyntau unwaith mewn Cyfammod eu bwrw allan, no rhoddi un Rhefwm digonol i ddirymmu eu Hawl hwynt i Fedydd, nad iw o'r un Effaith yn erbyn yr Enwaediad.

2. Y Siccrwydd fydd genym fod Addewid yn perthyn i Blant; y mae St. *Peder* yn amlygu hyn-yma, *Act.* ii. 36, 39. Ac y mae ef yn ei roddi yn lle Rhefwm, pa-ham y dylid Bedyddio 'r fawl y pregethodd ef y Bregeth honno iddynt, od oes neb yn gofyn pwy oedd y rhai ydoedd ef yn Gorchymmyn eu Bedyddio, mae 'r Atteb yn amlwg, Pawb ar a oedd ganthynt Hawl i'r Addewid. Y nawr Rhieni a Phlant juddewig a enwyr, a Rhieni a Phlant cenhedlig y feddylir, am y rhai hynny ag oeddent ymmhêll; yr oeddent wedi bod yn hîr ym-mhêll oddiwyrth Dduw cyn eu Troedigaeth fel y dywed yr Apostl, *Eph.* ii. 12. wedi eu dieithro oddiwyrth Wladwriaeth *Israel*, ac yn Estroniaid
C oddiwyrth

oddiwyrth Ammodau 'r Addewid, eithir y nawr eu galw au gwneuthur yn Gyfranogion o Fendith *Abraham*. Hon yw 'r Bregeth gyntaf a bregethodd yr Apostl wedi iddo dderbyn Dawn angynefin yr Ysbryd Glân; ac mae 'n Gyssur mawr, i Grist'nogion ei fod ef yn dadlau cymmaint Dros yr Hawl fy gan eu Plant hwy i Fendithion y Cyfammod Grâs; ymysgc pa rai 'r wi 'n cyfri y Cyflwyniad hwn o honynt i Dduw, au Derbyniad i fod yn Aelodau o'i Eglwys weledig ef, a'i Hawl i'r hôll Fendithion a ddychon eu Mebyd fodyn gyfranog o honynt yn un.

Y Rheswm pa-ham y mynnai St. *Peder* iddynt ymddarostwng i Fedydd ydyw, am fod yr Addewid yn perthyn, iddynt hwy a'u Plant, odyw hyn-yma 'n Rheswm am Fedydd, pa-ham y cauir allan y rhai sydd ganthynt Hawl yn yr Addewid? Y Gwrthddadleuon a gyfodir yn erbyn Bedydd Plant trwy fod yr Apostl yn cyfylltu Bedydd ag Edifeirwch ynghyd, mi a'i hattebaf pan ddelwyf at y Gwrthddadleuon.

Yn y cyfamsfer bydd im ddal fulw y mynnai rai wyrdroi Grym y Profiad hwn, trwy ddyfsgu iddynt, na ddylid Bedyddio neb nes caffont eu galw gan Dduw, yr hyn a ddyallant am Alwad personol Effeithiol i Ffydd ynGrhist, i Atteb yr hyn, y mae 'n Ddigon eglur y debygwn i oddiwyrth y Lle hwn, nad yw 'r Apostl yn Sôn am Alwad personol ond am Alwad cyffredinol, fod y Geiriau *cynnifer ag alwo 'r Arglwydd ein Duw ni atto*, 'n egluro Beth oedd Meddwl yr Apostl wyrth y rhai Pêll hynny, a bod y rhan ymma o'r Adnod yn perthyn i'r Cenhedloedd, megis y mae 'r cyntaf yn perthyn i'r Juddewon; yn dangos fel ag yr oedd gan Rhieni

Phlant yr Juddewon Hawl yn yr Addewid eifioes, fod Rhieni a Phlant y Cenhedloedd i gaffel yr un Hawl, sef hôll Wledydd y Cenhedloedd a alwodd Duw trwy Bregethiaid yr Efengil, a'm Rhefwm yw hyn, fod St. *Peder* ymma 'n crybwyll am yr Addewid fawr efangylaid honno, sef bod Duw 'n Dduw iddynt hwy ac yw Hâd. Yr oedd ef fellu 'n Ddiammau i'r Juddewon, ac yn fodlon i fod fellu i'r Cenhedloedd hefyd pan ddelent i gredu ynddo, ac yn Jesu Grist yr hwn a anfonodd ef.

3. Yr Hanes sy genym fod Plant yr Juddewon yn cael eu Bedyddio dan y Gyfraith, ac bod Plant, Crist'nogion ym-mhob ystyr mor gymmwys iw Bedyddio dan yr Efengil, mi allwn adel y Tyftiolaithau a fanegwyd eifioes i brofi 'r peth hwn; eithir gan fod Gwrth'nebwyr Bedydd Plant yn rhoddi cyn lleied Gôel i Distiolaeth ddynol, cynnigaf iddynt yr Yfscrithur honno, 1 *Cor. x. 1, 2.* Lle mae 'r Apostl yn dyweid fod hôll Dadau Cenedl yr Juddewon a fuant dan y Cwmmwl, ac a aethant trwy 'r Môr, wedi eu Bedyddio i *Moses yn y Cwmmwl ac yn y Môr*; Ac mae 'n eglur, mai pawb ar y ddaethant o'r Aipht, Gwyr, Gwagedd a Phlant, ydoedd y Rheini a aethant dan y Cwmmwl a thrwy 'r Môr; *Ac y fedyddiwyd i Moses yn y Cwmmwl ac yn y Môr.* Hawdd y galle St. *Paul* eu galw hwynt yn Dadau, er eu bod yn Blant pan fedidwyd hwynt, ac yntef yn 'Scryfennu cyd Amser ar ol hynny, can's y Plant a fedyddiwyd y pryd hwnnw oedd y Gwyr o'r rhai y cododd yr Juddewon, a'r rhai bychain hynny a fedyddiwyd ym Mreichiau eu Rhieni oedd y Gwyr a aethant i mewn ac y feddiannasant wlâd *Canaan.* Y nawr

os bedyddiwyd Plant yr Juddewon i *Moses* yn y Cwmmwl, ac yn y Môr, trwy 'r hyn y daethant dan Rwymedigaeth i gadw y Cyfammod a wnaed a hwynt, ac i utyddhau i'r Cyfreithau a roddwyd iddynt trwy Gyfryngdod *Moses*, pa'm nas gellir Bedyddio Plant Crist'nogion i Grift? A thrwy hynny eu dwyn dan Rwymedigaeth i dderbyn ac i gadw y Cyfammod, a wnaed a ninnau trwy Gyfryngod Crist?

Mae genym yn y lle hwn Instans neu Esampl ddiammheuol am Fedyddio Plant, a thrwy eu Bedydd yn rhwymedig i gadw 'r Cyfammod, a wnaed a hwy trwy Gyfryngdod *Moses*; A pheth yw Bedydd Plant amgen, na doddi Plant dan Rwymedigaethau i'r Cyfammod Grâs a wnaed a ninnau trwy Gyfryngdod Crist?

Y mae 'n ddiogel genym nad oedd Annwywbodaeth Plant o Nattur a Thelerau 'r Cyfammod, na'u Hanallu hwynt i roddi Cydsyniad gweithredol i'r Cyfammod, yn un wedd yn eu gwneid hwynt ynghyfri Duw 'n anghymmwys iw derbyn i'r Cyfammod oddiwyrth, *Deut. xxix. 10, 11, 12.* lle dywedir fod rhai bychain yn gyftal a'r Gwyr a'r Gwragedd yn myned dan Cyfammod yr Arglwydd, ac ofewn i'r Llw a wnaeth ef a Phobl Israel. Ac onid yw 'r Pethau hyn yn eu gwneuthur yn anghymmwys ynghyfri Duw, a ddylent ynghyfri Dyn? A allwn ni feddwl fod Duw 'r hwn oedd yn derbyn Plant yr Juddewon i Gyfammod ag ef e'i hun, yn gwyrthod Plant Crist'nogion? Ni allaf i lai na bod ag amgenach Feddyliau am Dduw. Os dywedir mai Bedydd annarferol oedd hwn yr w'i 'n Atteb, fod mor rhesymmol i dderbyn Plant Crist'nogion i Fedydd arferol, ag oedd i dderbyn Plant yr Juddewon i Feddydd

dydd annarferol ; Y fawl a chwennychant welled y Cyfflybrwydd fy rhwng Bedydd Plant yr Juddewon a Bedydd Plant Crist'nogol, dymunaf iddynt ddarllain Holiadau *Gilespire*, Dal 212, 213. Lle mae ymmysgc Pethau eraill yn dal fulw, fod eu Bedydd hwy 'n eglur yn gwanahaniaethu rhyngthynt hwy a'r Aiphtiaid, felly 'r un Modd mae Bedydd Crist'nogol yn gwanahaniaethu rhwng yr Eglwys a'r rhan arall o'r Byd, sef Juddewon, Twrciaid, a'r rhai Digrêd ; hwy a fedyddiwyd i *Moses* hynny yw megis y mae 'ne'i egluro, hwy a gyflwynwyd a gyffegrwyd i'r Athrawiaeth, i'r Cyfammod, i'r Addewid o Fywyd ; i'r Ffydd a'r ufyddod hwnnw, a ddatguddiodd Duw trwy Ddywlaw *Moses* ; Felly bedyddir ninnau i Grîst, megis yr oedd y Plant juddewig trwy eu Bedydd yn rhwym i gredu 'r Athrawiaethau, i ufuddhau i'r Gorchmynion, a chadw 'r Cyfammod y gyhoeddwyd iddynt trwy ddwyllaw *Moses* ; felly Plant Crist'nogion, yr un Modd ydynt yn rhwym trwy Fedydd i gredu 'r Athrawiaethau, ufuddhau i'r Gorchmynion, a chadw 'r Cyfammod a yfbyswyd iddynt trwy Grîst ; neu ei Apostolion ; ac hefyd gallwn chwanegu, eu Bedyddio hwy trwy Dannelliad, dyma 'r unig Fedydd a allent e'i gael ; ni chawsant ddim eu trôehi i'r Cwmmwl, neu i'r Môr, ond eu tannellugan Ddiferion y Cwmmwl ydoedd yn disgyn yn araf arnynt ynghyd a Thannelliad y Tonnau, fel yr oeddent yn myned trwodd, felly Plant Crist'nogion, a fedyddir yr un Modd yn Wirioneddol trwy Dannelliad neu Dywalltiad Dwfr arnynt, Ac ni ddylid eu Bedyddio hwynt drachefn megis pe na chawsant wîr Fedydd.

4. Fe ddywedir fod Crîst tra 'r oedd yn y Cnawd yn derbyn Plant yn ei Freichiau 'n Reffawgar, iddo eu Bendithio, a'u declario hwynt yn Ddeiliaid o'i Deyrnas; yr hyn fydd y debygwn i, 'n Hysbyfiad digonol o'i Feddwl ef, y dylent gael eu derbyn i'r Eglwys trwy Fedydd. Can's Beth yw Bedydd amgen na dwyn Plant at Grîst, eu cyflwyno hwy iddo ef, a'u gosod hwynt o fewn e'i Eglwys a'i Deyrnas ef? A allwn ni ddichymmig fod Crîst yr hwn oedd mor ewyllysgar iddynt ddwyn Plant atto tra 'r oedd ef ar y Ddaear, yn anfodlon i'r fawl sy 'n eu cyffegru hwynt iddo y nawr ag yntef yn y Nefoedd?

A fydd efe yr hwn a ddangosodd gymmaint Anfodlonrwydd iw Ddiscyblion am geryddu y Rhieni a ddygasant Plant atto ef, gan Orchymmyn iddynt, na waharddent mo honynt Byth mwyach; ond cennhadu iddynt yn rhwydd i ddyfod atto, yn fodlon i'r fawl a'u hattaliant y nawr? Onid yw y Rhefwm y roddodd am ddioddef Plant i ddyfod atto Byth mewn Grym?

Ydyw Crîst yn eu declario hwy 'n Ddeiliaid o'i Deyrnas, *Mark* x. 13, 16. Ac oni allwn nin-nau eu declairio hwynt felly trwy Fedydd? A wyrthodwn ni 'r fawl y mae Crîst yn rhoddi Grêffo iddynt? Neu a edrychwn ni ar y rhai hyn yn anaddas i fod yn Aelodau o Eglwys Crîst, ac yntef yn eu declario neu eu cyhoeddi felly? Os wyrth Deyrnas Nefoedd y dyallwn yr Eglwys, Teyrnas Grâs, ac os cymmerwn ef mewn ystyr uchelach am Deyrnas Gogoniant, yn siccr ni ddylem ni Gadw allan o'r Eglwys y rhai y'm yn gobeithio ac yn credu y cânt eu derbyn i'r Nefoedd. Rhai a ddywedant

dant yn erbyn hyn-yma, na fedyddiodd Crîst mo honynt, yr wyf yn Atteb, na fedyddiodd Crîst neb o Oedran ychwaith, *John* iv. 1. Fe ellir credu wyrth ymddygiad Crîst tuagat y Plant hynny y buafe ef yn eu Bedyddio hwy pettyse yn Bedyddio neb, can's efe a'u bendithiodd hwynt, ac y ddywedodd mai eiddo 'r cyfryw rai yw Teyrnas nefoedd, yr hyn oedd fwy na'u Bedyddio hwynt, mae Plant mor gymmwys eu gael eu Bedyddio ag ydynt i gael eu Bendithio, gan eu bod yn ddioddefol yn y ddau. Eraill fy 'n dychymmig nad yw 'r gair *cyfryw* 'n perthyn dim i Blant, ond rhyw Gyfflybiaeth, yn dangos mai y rhai fydd megis Plant mewn Diniweidrwydd, a Gostyngeiddrwydd, &c. A gânt fwynhau Teyrnas Nefoedd; ond mi debygwn mai eglur yw, y dylyd ei ddyall am Blant yn enwedigol, os amgen ni fyddau ddim Grym yn Ymresymiad ein Harglwydd, y Rheswm y mae ef yn 'i rododi pa-ham y dylai 'r Discyblion oddef i Blant ddyfod atto ac nid eu gwa'rdd, yw, *Mai eiddynt hwy yw Teyrnas Nefoedd*; Ac yn wîr os nid hyn y feddylir, nid oes nag Effaith na Chyttundeb yn yr Argument. A Gobeithio nad oes neb i wrth'nebu Canlyniad neillduol a gefglir oddiwyrth y Geiriau, o'u cymmeryd yn yr ystyr ymma a feiddia ddweid fod Crîst yn ymresymmu 'n anystyriol, neu 'n rhoi Rheswm i gymhell ei Gyngor nad oedd ddim i'r Pwrpas. Od-yw Plant yn Ddeiliaid o Deyrnas Crîst pa-ham na chânt eu declario felly 'n gyhoeddus trwy Fedydd? Od oedd Crîst mor anfodlon i'r fawl a naccânt i Blant gael ei Arddodiad Dwylaw, a'i Fendith ef, a fydd ef bodlon i'r fawl a'i hattaliant oddiwyrth Fedydd?

Od

Od yw ef yn eu gwawdd, ac yn eu gressflew
hwynt, a wa'rddwn ni hwynt, gan eu cyho-
eddi 'n anghymmws i ddyfod atto ef? Od
ydynt yn gymmwys o'r Deyrnas, a'r Fendith. y
rhaf sy bennaf, onid ydynt yn gymmwys iw Be-
dyddio 'r hyn sydd leiaf? Od oes genym Refwm
i obeithio, y cânt eu derbyn i gym'deithias a'r
Eglwys orfoleddus uchod, oni dderbyniwn nin-
nau hwynt i'r Eglwys filwredig issod? Rhaf a
haerant mai nid Plant oedd y rhaf hyn, ond y
mae 'r Gair yn y Gwraidd yn dangos y
gwrthwyneb, *Tà Παιδία, Puerili*, Plant by-
chain, megis y dywed St. *Matthew*, a St. *Mark*,
St. *Luke* a'u geilw hwynt *Βρεφὴν*, Plant newydd
eni, Befa a ddywed. *Παιδίον, De primo Vitæ*
Septennio discitur, y faith mlynedd cyntaf o Fy-
wyd. *Παῖς, De secundo*, yr Ail, ni a allem
pettai un Math o Wafanath ddangos allan o'r
'Scrythur, lle mae 'r Gair hwn yn arwyddoc-
câu y rhaf oedd yn y Grâdd cyntaf o Fywyd,
mae 'n ddigon hysbys fod gan y Groegiaid
amryw Eiriau trwy ba rai 'r oeddent yn am-
lygu 'r amryw Raddau o Fywyd dynol yr
oedd. 1. *Ἐμβρυον, Quod in Matre augetur*, yr
hyn a alwn ni ar eu hôl hwynt yn Embrio.
2. *Βρέφθ, recens Partus*, Plentyn newydd eni.
3. *Παιδίον, Puerilus*, Plentyn bychan. 4. *Παῖς,*
Puer, yr hwn sydd a rhyw fath o Wahaniath
rhyngtho a *Νεανίσκθ, Juvenis*, y naill a ddyel-
lir am Fachgennyn rhwng faith a pheder a'r
Ddêg, y llall i wr Jevange rhwng hynny a
Dêg a'r hugain. 5. *Ἄνθ, Vir*, Gwr, &c. 6.
Πρεσβύτες, Senex, Hênddyn, gan fod yr ail a'r
drydydd yn Eiriau ag sy 'n arwyddo 'r cyfryw
Blant, mae 'n eglur nad oeddent Hên jaww.
Ac dymma 'r Peth a ellir heb Ddeongliad
Geiriau

Geiriau ei gasglu, oddiwyrth Waith ein Har-
glwydd yn eu cymmeryd hwy en ei Frei-
chiau.

5. Y mae Bedydd Plant yn amlwg i mi 'n
Ganlyniad anhepcorol oddiwyrth fwriad allan
yr Juddewon, a Derbyniad y Cenhedloedd i
Gyfammod a Duw; ac i fod yn Gyfrannogion
o Ragorfreintiau 'r Efengil. Nid oes neb yn
ammau nad yw 'r Juddewon wedi eu torri ym-
maith, Rieni a Phlant, ac i'r Cenhedloedd ar
eu Torriad hwy ymmaith gael eu himpio i
mewn Rieni a Phlant, sydd siccr, *Rbyf. 11. 17.*

Ac oni chawfant eu himpio i mewn, Rieni a
Phlant: Fe debygid fod yr Apostl yn Sicrhau
hynny lle mae 'n dyweid os *Sanëtaidd yw 'r*
gwreiddin y mae 'r Canghennau felly belyd Adn.

16. Fe ymddengis yn y Bennod hon fod yr
Juddewon unwaith yn Bobl briodol i Dduw,
gan eu bod mewn Cyfammod ag ef, hwynt
hwy a'u Plant, ac mai o herwydd Angrhedi-
niath y Rhieni y bwriwyd hwy a'u Plant allan
o Gyfammod; y Cenhedloedd ar eu Dychwe-
liad i Grift'nogath, ynghyd a'u Plant, a gaw-
fant eu derbyn i'r Cyfammod yn lle 'r Ju-
ddewon; Nid yw Gwrth'nebwy'r Bedydd Plant
yn gwâdu, na cha'dd yr Juddewon ynghyd a'u
Plant eu cymmeryd i'r Cyfammod, a'u bwrw
allan wedi hynny ynghyd, ac y cânt ar eu
Hadferiad, yr hyn y mae 'r Apostl yn cry-
bwyll, *Adn. 15.* ynghyd a'u Plant eu hadgym-
modi; a Pha-ham y naccânt i Blant cenhedlig
gael eu derbyn gyda'u Rhieni, anhawdd yw
mynegu, oddieithr fod arnynt osi y Canlynia-
dau o hono; fe ddywed yr Apostl odyw 'r *Gw-*
reiddin yn Sanëtaidd y mae y Canghemau felly
belyd; lle mae ef yn Sôn am Gyfammod

perth'nafol, ac nid am Sancteiddrwydd personol; Meddwl eglur y Peth i myfi yw, fod Plant wedi eu derbyn i Gyfammod a Duw yn gyftal a'u Rhieni, ac felly iw cyfri 'n Sanctaidd, fel ag yr oeddent wedi eu didoli oddiwyrth y Byd, a'u cyffegru i Wafanath Duw. A allwn ni Debig fod Duw 'n llai ei Dynherwch i'r Cenhedloedd nac oedd ef i'r Juddewon? Neu fod yr hwn a dderbyniodd Blant y naill i Gyfammod, ac y barodd eu Nodi hwynt ag Enwaediad, yn gwyrthod Plant y lleill, ac na chant ddim eu Bedyddio, er eu bod mor gymmwys i Fedydd ac a allant dderbyn cymmaint o Leshâd oddiwyrth Fedydd a Phlant Juddewon oddiwyrth yr Enwaediad. A allwn ni ddychymmig y Bydd i Dduw, 'r hwn fy wedi helaethu ei Haelioni tuag at Ddynol Ryw, dan yr Efengil, hyd at dderbyn pob Cenedl i Gyfammod ag ef ei hun, ar eu gwaith yn derbyn yr Efengil, gyfyngu Sêl y Cyfammod yn unig i'r rhai o Oedran? Gobeithio fod genym amgenach Feddyliau am Dduw, yr hwn sydd aml ei Drygaredd, ei Dostryiaethau, ei Ddaioni a'i Wirionedd, Daioni a Thrygaredd yr hwn ni ddylid eu messur wyrth y Dych'mygion cyfing fy gan rai am dano ef: Y mae 'r Apostl yn sicrau hyn i *Cor. vii. 14.* lle mae 'n dywedid fod Plant y naill o'r Rhieni crediniol yn Sanctaidd, yr hwn Sancteiddrwydd sydd yu eu gwneuthur nid yn unig yn gymmwys eithr yn rhoddi Hawl iddynt hefyd i Fedydd. Y mae 'r Apostl yma naill ai n rhoddi Atteb i ryw Gwestiwn a anfonafid atogan y *Corinthiaid*, neu ynte ryw Ammheuath yscatfydd a godase ymmeddyliau rhai o honynt ynghylch cyttal rhai priod, od oedd ũn o honynt yn Angrhedadyn, ac y mae ef megis yn rhoddi

rhoddi ei Biniwn neu ei Farn, na ddylent ymwahanu ar y cyfri hyn, can's y mae 'r Gwr neu 'r Wraig Ddigrêd wedi eu Sancteiddio cynbelled i'r Credadyn o ran y ddiweddiol Berthrynas, na fyddai y Plant a Ddeuau allan o'r eifryw Briodas yn Aflau, sef ynghyflwr yr *Hethens* neu 'r *Ethniciaid*, eithr yn Sanctaidd, sef wedi eu geni 'n Aelodau o'r Eglwys Grift'nogol, o fewn Cwmpas y Cyfammod; mae 'r Apostl yn arferyd dau Air i ddangos y Lleshâd y mae Plant Rhieni Crediniol yn 'i fwynhau trwy eu Genedigaeth, nid ydynt yn Aflau, hynny-yw, nid oeddent hwy allan o Gyfammod, megis yr Hethens neu 'r Ethniciaid, eithr yn Sanctaidd, sef mewn Cyfammod; mae ef yn arferyd yr un Gair, a gyfieithwyd mewn lle arall Seintiau, ac y mae 'n arwyddocau Neillduad i Wafanath Duw, dyma 'r Peth wyf yn debig fod Plant ym-mhob oes o'r Byd yn gymmwys o hono, a'r hyn a ddylai Blant Crist'nogion ei gael trwy Fedydd, gallai 'r Testyn yn briodol gael ei gymmeryd, *Pe amgen byddau eich Plant chwï in Am-mbur, ond y nawr Seintiau ydynt.* Gan fod ἀνάθετα 'n cael ei arferyd yn Gyffredin yn yr *Hen Destament* i arddangos yr Halogrwydd a'r Brynti deddfol hwnnw ydoedd yn cadw Dynion oddiwyrth y Babell a'r Deml, i Sicrhau hyn darllenwch yr hyn y mae Mr. *Lock* yn ei nodi ar y Lle, “ Ἡγίαςαι, wedi eu sancteiddio, Ἀγία, “ Sanctaidd, ac Ἀνάθετα, Aflau, a arferyr “ medd ef yn y lle hwn gan yr Apostl yn “ jaith yr Juddewon. Galwai 'r Juddewon “ bawb a fydde yn Juddewon yn Sanctaidd, “ a phawb eraill a alwent hwy 'n Aflau. Felly “ *Proles genita extra Sanctitatem*, ydoedd Blen-

“ tyn wedi ei Genhedlu gan ei Rieni tra ’r
 “ oeddent yn Baganiaid; *genita intra Sanctita-*
 “ *tem*, ydoedd Blentyn wedi ei Genhedlu gan
 “ Rieni wedi eu dyfod yn Broselitiaid. Y
 “ mae St. *Paul* yn Trawsclwyddo ’r Dull o
 “ Ymadrodd hwn allan o’r Eglwys juddewig
 “ i’r Eglwys Grift’nogol, gan alw pawb ag
 “ fydd o’r Eglwys Grift’nogol yn *Seintiau*, neu
 “ ’n Sanctaidd; trwy ’r hwn Refwm yr oedd
 “ pawb ag oedd allan ô hono yn Afian.

Rhyw ūn a ddywed yscatfydd Beth yw ’r hôll
 Bethau hyn i Fedydd Plant? Yr wyf yn Atteb
 llawer jawn, mae ’n profi fod Plant Rhieni
 wedi eu neillduo i Dduw, iw golygu wedi eu
 cyffegru o’u Genedigaeth, neu os mynwch we-
 di eu Sancteiddio, ac felly ’n wîr a ddylent
 gael eu cyffegru trwy Fedydd, od-oedd Plant
 pan oedd ūn o’u Rhieni ’n grediniol trwy eu
 Genedigaeth wedi eu Sancteiddio neu eu cyffe-
 gru i Dduw, pa-faint mwy lle mae y Rhieni
 ill dau ’n Grift’nogion hynny-yw, ’n rhai Cre-
 diniol?

Y mae rhai ’n chwenych distrywio ’r Ar-
 gument hwn, trwy beri i Dynion goelio, mai
 ’r cwbl y mae ’r Apostl yn ei amcanu ydyw,
 Sicrhau y *Corinthiaid* nad oedd Plant y cyfryw
 Briodas yn Fastardiaid, ond yn Gyfreithlon,
 ond yn wîr rhaid fod y rhai hynny ’n dra Eg-
 wan a gymmerant eu hudo gan y fath Sift,
 onid yw Plant Ethniciaid yn Gyfreithlon os ge-
 nir hwynt mewn Priodas Gyfreithlon? A fuasai
 hyn yn Fodlonrwydd i’r Cristion Ammheus, yr
 hwn oedd wyrth Debygaeth yn flin arno o her-
 wydd ei gamjeuo, ar gyfri ei Blant. Ac nid
 heb achos, canys dan yr *Hen Destament*, os
 bydde ūn o’r Rhieni ’n ethnig, ni dderbyn-
 nyd

nyd mo 'u Plant hwy i'r Gyn'lleidfa; megis y mae 'n eglur oddiwyrth yr Hanes sydd genym, *Ezra* x. 1, 2, 3. Am y rhai a briodasant Wragedd cenhedlig yn Amser y Cathiwed, y rhai ni chawsant eu derbyn i'r Gyn'lleidfa nis y bwrient ymmaith eu Gwragedd a'r Plant a anwyd o honynt.

Dychweledigion *Corinth* ag oedd mor An-happus a phriodi Ethniciaid, oeddent yn flin arnynt am wybod ym-mha Gyflwr ydoedd eu Plant, ac y mae 'r Apostl yn Atteb iddynt nad oedd Angrhediniaeth y naill o'r Rhieni, yn eu hattal hwynt oddiwyrth Ddaioni y Cyfammod; i'r hwn yr oeddent wedi eu derbyn, yn Blant ûn crediniol, mai yn yr Ystyr hwn yr oedd Grâs y Cyfammod yn helaethach dan Orch'wyliaeth yr Efengil na than y Gyfraith; ac yn gymmaint a bod yn anghenraid dan yr olaf fod Plant wedi eu geni o ddau Rhieni ag oedd yn Sanctaidd, hynny-yw, 'n Juddewon; dan y cyntaf yr oedd yn ddigonol eu bod wedi eu geni o ûn Sanctaidd, sef, un Rhieni Crist'nogol, llonyddodd y Peth hwn eu Meddyliau 'n Hollol; pan fynegwyd iddynt, er Angrhediniaeth y naill o'u Rhieni y Caffai eu Plant trwy Ffydd y llall eu golygu mewn Cyfammod a Duw, ac felly 'n gymmwys o'r Rhagorfreintiau a'r Daioni o hono, ym-mysgc pa rai herwydd y Rhesymmau a roddwyd yr wyf yn edrwch ar hwn o Fedydd yn un. Os cymmerwn y Geiriau yn yr Ystyr arall, ac edrych arnynt wedi eu bwriadu i Sicrhau Cyfreithlondeb Plant, a anwyd o'r cyfryw Briodas, ni allaf fi debig y rhoddasai un Math o Fodlonrwydd i Ddychweledigion *Corinth*, gan fod hyn-yma 'n Beth iw ddibennu gan y Cyfreithiau

thiau gwledig, Barnwyr pa rai a roddasent ond bychan Barch i Farn Apostl, ac ni fuasai hyn yn rhoddi iddynt un Ragorfraint, ychwaith, uwchlaw eu Cym'dogion, a'r fath ag oedd yn abal eu gwneuthur hwy 'n esmwyth ar gyfri eu Priodas.

Gan fy mod wedi rhoddi 'r fath Resymmau ag fydd ddigonol y debygwn i, i brofi Bedydd Plant, âf rhagof i ystyried y Gwrthddadleuon a godir yn erbyn yr Arferiad, a'r cyfryw ag y mae Gwrth'nebwy'r Bedydd Plant yn gorfolledu ynddynt megis yn An-attebol, gan obeithio argyhoeddi 'r Gwrandâwr diragfarn, nad oes dim o Bwys a ellir ei ddywedid yu erbyn Bedydd Plant, ond yr hyn a ellir ei Atteb yn ddigonol.

Gwtbresswm 1. Hwyl addywedant nad oes un Gorchymmyn pennodol, nac Esampl eglur am Fedydd Plant, yn y *Testament Newydd*; y rhan gyntaf o'r Wrthddadl hon a sylfaenir ar Suppositiwn, neu Ddychymmig, na ddylai ddim gael ei arferid gan Grift'nogion, ond yr hyn fydd orch'mynnedig mewn cynnifer o Eiriau eglur, er fod Gwrth'nebwy'r Bedydd Plant yn derbyn Gwragedd i Fwrdd yr Arglwydd, yr hyn nid oes ganthynt ũn Gorchymmyn llythrennol am dano, ac ainryw o honynt fydd yn cadw y Dydd cyntaf o'r Wythnos yn Sabboth Crist'nogol, ac yn tebig nad yw 'n Rheffwm digonol yn erbyn Newidiad yr ôlaf yn lle y cyntaf am nad oes Sôn eglur am yr Amser pa-bryd, na Rheffymmau pa-ham y gwnaethpwyd y cyfryw Gyfnewidiad a hwn yn y *Testament Newydd*, er ei fod yn wrthwyneb i wîr Lythyren y Bedwerydd Orchymmyn, y nawr

os gallant hwy gymmeryd rhyddid i arferid rhai Pethau nad oes ganthynt un Gorchymmyn llythrenol am dano, pa-ham mae 'n rhaid i'r diffig o hono gael ei ddwyn yn erbyn Bedydd Plant? Yr hyn wyf wedi dâl fulw fydd gynnwysedig yn yr Ordinhâd gyntaf o Fedydd Crist'nogol, yr hon fydd yn ei helaethu i'r hôll Genhedloedd, sef, i hôll Drigolion gwlad. Bod Dynion yn resolfo (neu yn ymroi) na arferant neb ryw Bethau heb Orchymmyn pennodol eglur, fydd debygwn i megis pettaint yn cyfrwyddo Duw, pa Ffordd sy raid iddo gymmeryd i amlygu ei Ewyllus iw Greaduriaid, heb pa-un ni ddychon ddisgwyl eu Hymostyngiad hwynt; eithr am arferyd rhai Pethau, nad oes ganthynt ũn Gorchymmyn pennodol am danynt, ond Profiadau canlynol, mai ei Ewyllus ef ydynt, gan wyrthod Pethau eraill y mae ganthynt gymmaint Brawf am danynt, neu lawer rhagor, sy 'n arogli gormod Anrhydedd a Rhagfarn.

Am dderbyn Gwagedd i Swpper yr Arglwydd, hwy a ddeuant ar Gorchymmyn cyfredinol, *Luke xxii. 19. Gwnewch hyn or Coffa am danaf* megis yn cynnwys Pethau neillduol, ac yn perthyn i Wyr a Gwagedd; minnau 'r un Modd, wyf yn dywedyd am y Gorchymmyn hwnnw, *Dysgwch yr hôll Genbedloedd gan eu Bedyddio hwynt, a Bedyddier bob un o bonynt;* yn wîr nid oes dim Sôn am Blant eithr y maent yn gynnwysedig. Am y Rhan olaf o'r Wrthddadl hon, nad oes genym un Esampl eglur am Fedydd Plant, mi 'ch gadawaf i'r hyn a ddwedpwyd eisioes am arfer yr Apostolion yn Bedyddio Teiau cyfein, a Phlant yr Juddewon wedi eu Bedyddio i *Moses*, dymûnaf
ar

ar Wrth'nebwyr yr Arfer hon ddangos amlyc-
ced Siampl fod Gwragedd yn gyfrannog o
Swpper yr Arglwydd, mae 'n ddiogel gennyf
nad oeddent yn bresennol, nac yn gyfrannogion
yn yr Ordinhâd gyntaf, ac yr wyf yn gosod
arnynt i brofi eu bod hwy 'n bresennol yn
neb o'r Arferiad parchedig o honi ag fydd ar
Gôf yn y *Testament Newydd* ar ol hynny, can's
nid wyf i 'n cofio y Pryd presennol am un Lle
ag fy 'n ei wneuthur e mor eglur nad ellir
gwneuthur Daddl am dano, yn enwedig y sawl
fy 'n barod i wneuthur Defnydd o'r fath Dro-
ellau, ac y ddygir i brofi nad oedd Plant
ddim yn gynnwysedig yn ũn o'r Hanesodd cyf-
fredinol fydd genym fod yr Apostolion yn
Bedyddio Teiau cyfein, neu fydd ynddo ych-
waneg Brawf nac y mae 'r Hanes fydd ge-
nym am Fedyddio Ceidwad y Carchar a'r
eiddo oll, yn profi fod ei Blant ef wedi ei
Bedyddio.

Gwrth. 2. Fe ddywedir yn gyffredin fod Ffydd
ac Edifeirwch yn anghenraid i Fedydd, her-
wydd pa-ham ni ddylid dim Bedyddio Plant, am
na allant edifarhau a chredu; y Rhan gyntaf
o'r Wrthddadl hon a sylfaenir ar *Act. ii. 38.* lle
mae 'r Apostl yn gosod Edifeirwch o flaen Be-
dydd, ac yn eu cynghori i'r naill yn gystal
a'r llall; yr wyf yn Atreb, mewn rhai o Oe-
dran, ac fy 'n euog o Bechodau gweithredol
yn erbyn Cyfraith Dduw, y mae Edifeirwch
yn anghenrhaid iw cymmhwyso i Fedydd, ei-
thr nid yw Plant yn euog o Bechodau gwei-
thredol, fal nad yw raid iddynt wyrth Edifei-
rweh o'u Rhan eu hunain; er fod Plant yn
dyfod i'r Byd a Llygredigaeth naturiol a Ha-
logrwydd

logrwydd gwreiddiol ynglŷn wyrthynt, herwydd pa-ham bedyddir hwynt, fel y purir ymmaith Aflendid eu Genedigaeth, yn ol Rhefymmau *Origen* am Fedydd Plant, *Dal.* 52. Er hynny ni ellir cyfri i Blant ŷn Pechod gweithredol, nac achos iddynt wyrth edifeirwch ar y cyfri hynny, megis rhai o Oedran ag fy 'n euog o lawer o Droseddau gweithredol; ac am hynny Plant a hwythau 'n anghymmwyys i ofod Edifeirwch ar Waith nid yw 'n un Wedd yn eu gwneuthur yn anghymmwyys iw Bedyddio: Er bod y diffig o hono 'n gwneuthur ŷn o Oedran yn anghymmwyys i'r Ordinhâd Sanctaidd honno. Nid oes neb yn ammau nad oedd gan yr Arglwydd Jesu Grîst Hawl i Fedydd, pan ymgynnigodd i *Joan*, Bedydd yr hwn a elwir yn Amlwg yn *Fedydd Edifeirwch er Maddeuant Pechodau*, Mark i. 4. Ac etto mae 'n eglur na alle 'n Harglwydd fyth ymddarostwng iddo megis y cyfryw, am nad oedd ynddo Bechod i edifarhau am dano, na diffig Maddeuant. Y nawr od-oedd *Joan* yn gofyn Edifeirwch gan bawb a ddeuai iw Fedydd ef, ac atto ar Achosion Dâ, a fedyddodd Grîst nad oedd gantho ddim Pechodau iw cyfaddef, pa-ham na allwn ni dderbyn Plant i Fedydd, heb Edifeirwch, gan na wnaethant ddim i edifarhau am dano? Ydynt hwy 'n llai cymmwyys, neu 'n llai Teirlwng o Fafr Duw, na wnaethant ddim iw erbyn, na'r sawl a'u hanfodlonfant ef mewn llawer o Bethau? Ynteu pa-ham y derbynnir y naill i Fedydd, ac y cauir allan y llall? Y Rhan olaf o'r Wrthddadl hon a sylfaenir ar *Mark* xvi. 16. *Y neb a Gredo ac a fedyddier a fydd cadwedig, eithr y neb ni cbredo a gondem- nir.* Ym-mha Eiriau rhai a dybiant fod Ffydd

yn gwbl angenrhaid i Fedydd. Eithr y sawl a haerant hyn-yma a ddylent ystyried, fod Ffydd yn cael ei gofyn mor angenrheidiol i Jechydwriaeth; ac yn ganlynol, od-yw diffig Ffydd yn eu cau allan oddiwyrth Fedydd, y mae 'r un Modd yn eu cau allan oddiwyrth Jechydwriaeth; oni bydd Duw 'n fwy trygarog wyrth Blant na rhai Dynion. “ Nôd Dr. *Whitby* ar y Lle yw, “ fod yn rhaid i'r sawl sy 'n barnu oddiyma “ nad yw Plant yn gymmwys i Fedydd, far- “ nu hefyd nas gallant fod yn gadwedig; gan “ fod Ffydd yn cael ei gofyn yn eglur yn “ fwy anghenrheidiol i Jechydwriaeth, nac i “ Fedydd.”

Ac etto ni adwaen i neb o Wyrth'nebwy'r Bedydd Plant, mor Anghariadus a thybied fod Plant ac sy 'n marw yn eu Mebyd yn ddam-nedig. Y mae 'r Rhan fwyaf a fûm i 'n ym-gyfeillachu a hwynt a Meddyliau mwy cariadus am Jechydwriaeth pob Math o Blant; ond y maent yr un pryd yn gosod Plant Crist'nogion ar yr un gyfer a Phlant Juddewon, Twrciaid, a rhai Digrêd: Sef, yn eu gadel hwynt i Dryga-reddau digyfammodol Duw. Pa-fodd-bynnag, mi fynwn gasglu oddiwyrth eu Barn gariadus hwynt am Blant, ag sy 'n marw yn eu Mebyd, onid yw diffig Ffydd yn eu cau hwynt oddiwyrth Jechydwriaeth, ni ddylai ychwaith eu cau hwynt oddiwyrth Fedydd; os ni cheidw hwynt allan o'r Nefoedd, mae 'n sicr na ddylai eu cadw hwynt allan o'r Eglwys.

Gwrth. 3. Fe ddywedir yn fynych nad yw Plant yn gymmwys i ddyall Nattur y Cyfam-mod, y maent wedi eu gosod i mewn ynddo trwy Fedydd; nac o 'u Cydsyniad ag ef, her-wydd

wydd pa-ham, nid yw Bedyddio Plant ond eu cwsno yn lle eu Bedyddio hwynt.

I hyn-yma 'r wyf yn ateb, fod Plant Crist'-nogion mor gymmwys i ddyall y Cyfammod a gawsant eu gosod ynddo trwy Fedydd, ag oedd Plant yr Juddewon o'r Cyfammod a gawsant hwythau eu gosod ynddo trwy Enwaediad; yr hwn ydoedd yn eu rhwymo i gadw hôll Cyfraith *Moses*, Act. xv. 5. Ac er hynny ni a wyddom nad oedd eu diffig o Ddyalldwriaeth o Delerau y Cyfammod, na'u Hangymmhwyfder i rododi eu Cydsyniad iddo, yn attal eu Henwaediad hwnt yn wyth niwarnod ôed; derbyniod Duw hwynt yn rasusol i Gyfammod ar eu Cyffegriad hwynt gan eu Rhieni; nid oedd eu Hanwybodaeth o Delerau 'r Cyfammod yn eu hangymmhwyso hwynt rag cael Gollyngdod i mewn iddo.

A pha-ham y dylai ef fod yn Wrthddadl yn erbyn Bedyddio Plant Crist'-nogion, mwy nag oedd ef yn erbyn Enwaedu Plant yr Juddewon? Gobeithio nad oes neb a gymmerant arnynt fod yn ddoethach na Duw, na meddwl y gallant ddywedyd Beth sy 'n cymmhwyso erbyn Ordinhâd yn well nag y dychon ef.

Ac etto chwi a glywsoch, fod Duw wedi addaw bod yn Dduw, nid yn unig i'r Juddewon a'u Hâd, eithr efe a aeth mewn Cyfammod a hwynt a'u rhai bychain hefyd, *Deut. xxix. 10, 11, 12, 13.* Nid oedd y rhai bychain hyn, a aethant mewn Cyfammod a Duw, ac iw Lw ef, yn gwybod mwy am y Cyfammod, nac yn gymmhwyfach i rododi eu Cydsyniad iddo, nac y mae Plant Crist'-nogion yn eu wybod am y Cyfammod yr aethant iddo trwy Fedydd; onid oedd eu Hanwybodaeth yn eu

hangymmhwyfo ynghyfri Duw rag cael eu derbyn i'r Cyfammod, pa-ham y bydde ef ynghyfri Dyn?

Yr hyn a ddywedodd Rhai ma Cheat neu Hocced yw Bedydd wedi ei ofod ar Blant, sy 'n tarddu oddiwyrth ddirfawr Anwybodaeth, neu Ragfarn anferth. Nid yw 'r Rhwymedi-gaethau a ofodir ar Blant i was'naethu Duw, trwy fedyddol Gyffegriad, yn eu rhwymo i ddim ychwaneg nac y maent yn rhwymedig iddo fel y maent yn Greaduriaid, ag fydd a'u Bôd oddiwyrth, a'u Cynhaliaeth ar Dduw, ac wedi eu geni mewn Gwlâd efangylaidd. Mae 'n ddiogel genyf nad oes neb o'r Baptistiaid yn ammau Hawl Duw iw, neu ei Arglwyddiaeth ef ar eu Greaduriaid, ac am hynny a ddylent roddi heibio bob math ar Serthred, neu wawdio 'r sawl sy 'n Bedyddio Plant, megis pe gwnaent Gam a'u Plant, trwy e'u gosod mewn Cyfammod nid ydynt yn g'nabyddus o hono nag yn cydsynio ag ef.

Nid yw y Cyfammod Grâs a wnaethpwyd a ni yn Grîst yr hwn y gosodir Plant yntho trwy Fedydd, yn eu rhwymo i ddim ychwaneg nac y maent yn rhwymedig fel y maent yn Greaduriaid; i brofi 'r hyn-beth, gobeithio 'r addefir i mi fod Pawb fel y maent yn Greaduriaid yn rhwym wyrth Gyfraith Nattur i ymarfer a Duw yn yr hôll Ffyrdd trwy barai y mae 'n gwneuthur eu hun yn adnabyddus, iw was'naethu, hyd eithaf eu Gallu, yn barod i dderbyn ac i ymostwng i bob Datgudiad a wnaeth, neu a Wnaiff ef o'i Ewyllus, a thalu 'r Anrhydedd mwyaf iddo pan wypo iddo wneuthur y fath Ddatgudiad.

Onid wyf i 'n camfynied, y mae Awdur Dyf-gedig Crefydd Nattur wedi darllunio, yn Addef cymmaint a hyn, yr hwn os gwir yw 'r hyn a ddywedpwyd i mi gan Wr oedd gynefin ag ef, nid oedd ddim Gelyn i Grefydd Jesu; yr hwn y fuase yn gwneuthur y Byd yn g'nabyddus o hono oni buase ei gymmerid ef oddiyma cyn cwpplau 'r hyn oedd yn ei fwriadu i Ar-graffu.

Ond i fyned rhagof, gobeithio 'r addefir fod yr hyn y grybwyllais, wedi ei sylfaenu ar law Dduw fel y mae 'n Greawdur, i lywodraethu ei Greaduriad a wnaeth ef, yr hyn fy 'n dangos mae eu Dyledswydd hwynt yw ymddarostwng iw Lywodraeth, derbyn Cyfreithiau oddi-wyrtho a chydymffurfio a hwynt.

Os fellu mae, Adolwn pa Gam a wneir i Blant trwy eu Bedyddio hwynt? Rhaid i'r rhai hynny fod yn annwybodus jawn o'u Dyledswydd, a'r Rhwymedigaeth sydd arnom iddo fel Creaduriaid, a ddannodant i'r fawl fy 'n Bedyddio Plant eu bod yn gwneuthur Cam a hwynt; y rhai a dybiant eu bod cyn belled oddiwyrth wneid iddynt y Niwed lleiaf, a'u bod yn gwneuthur y Gymmwynas fwyaf iddynt, trwy eu cyffsegru hwynt i Dduw, eiddo 'r hwn ydynt a rhwymedig iw was'naethu.

Os edrychwn ar Fedydd fel yn gosod Plant dan Rwymedigaethau neillduol, pan ddelont i Oedran, i was'naethu Duw 'n ol yr Efengil, y mae cyn belled oddiwyrth fod yn Niwed a'i fod yn weithred o Gyfiawnder, yr hyn y'm yn dybied fod yn Dyledswydd arnom i'n Plant, eu gosod hwy trwy 'r Rhwymau cadarnaf ag a allom i Wasanaeth Duw 'r Tâd, Mab ac Yf-bryd; ac e fydde 'n Beth dymynol pettai 'r
cyfryw

cyfryw Gyffegriad yn fwy tycciannol ac yn fwy effeithiol yn eu Rhymo i ymwyrthod a'r Byd, y Cnawd, ar Cythraul.

Os Ystyriwn y Tueddiad fydd mewn Plant tuagat yr hyn fy Ddrwg, a'u Hammarodrwydd at yr hyn fy Ddâ, nid oes ûn Rhwymedigaeth yn rhy Gadarn, neu 'n Ormod, iw hannog i'r naill a'u cadw oddiwyrth y llall; ac e fydde 'n Beth dymynol, pettai pawb ag fy 'n golygu 'r Rhyddid hwn o gyffegru eu Plant i Dduw 'n Rhagorfraint, yn ysbyfu 'n forau iddynt, y Rhwymedigaethau y maent dano, iw was'naethu ef, ac na bydde 'r fawl a gyffegrwyd fel hyn wneuthur yn ysgafn o'r cyfryw Rhwymedigaeth.

Gregory Nazianzen a ddywed, *Orat.* 40. " A
" oes i ti Blentyn Jevangc? Na âd i Ddry-
" gioni gael y Fantais o'r Amser, bedyddier
" ef yn Faban, cyffegra ef yn Forau i, neu
" trwy 'r Yfbryd.

Pettai 'r fawl fy 'n dadleu mor Egniol dros y rhyddid o Fedyddio eu Plant, ond cymmeryd Poen i ddyall y Rhwymedigaeth yr aethant dano i was'naethu Duw, mewn Sancteiddrwydd, a Chyfiawnder, hôll Ddyddiau eu Bywyd, mae 'n ddiogel genif na ofynid fynyched inni pa Ddaioni a wna Bedydd i Blant, neu pa Leshâd y maent yn eu dderbyn oddiwyrtho?

Gwrib. 4. Nid oedd *Joan* Fedyddwr yn Bedyddio nêb ond y fawl oedd o Oedran, ac ni fedyddiwyd Crîst eu hûn nes ei fod yn ddeg-ar-hugain ôed; ac yn ganlynol medd rhai ni ddylid Bedyddio nêb ond y fo mewn Oedran.

Y rhan gyntaf o'r ddadl hon a sylfaenir ar *Matth. iii. 6.* lle dywedir i *hóll Jerusalem a Judea gael eu Bedyddio gantbo yn yr Jorrdonen gan gyffesu eu Pechodau.*

I'r hyn yr wyf yn Atteb, mai i bar'toi Dynion i Deyrnas y *Messiah* oedd Bedydd *Joan*, ac nid wedi eu fwriadu i fod yn Pattrwn Crîst'nogol: Hyn fydd eglur y debygwn i oddiwyrth y Rhesymmau a ganlyn.

1. Od oedd *Joan* yn gofyn un Math o Broffes o'u Ffydd gan y sawl y fedyddiodd ef, Crêd yn unig ydoedd am Ddyfodiad y *Messiah*, gan ei fod i gymmhwyso 'r Juddewon i dderbyn Crîst, ac i bar'toi 'r Ffordd erbyn ei Ymddangosiad, yr hwn oedd y pryd hwnnw yn ddi-au wedi dyfod, Bedydd Crîst'nogol fydd mewn Ffydd am Jechawdur fydd wedi dyfod er ystalm.

2. Nid oedd *Joan* ddim yn Bedyddio yn Enw 'r Mâb a'r Ysbryd Glân, ac y mae 'n sylweddol i Fedydd Crîst'nogol ei fod yn Enw 'r Mâb a'r Ysbryd Glân, yn gyftal a'r Tâd; nad oedd *Joan* yn Bedyddio 'n Enw Crîst fydd eglur wyrth ei waith yn danfon dau o'i Ddiscyblion at Grîst i ofyn ai efe oedd y *Messiah*, neu a oedd raid iddynt ddisgwyl am un arall, *Matth. xi. 1, 3.* Yr hon Gennadwri oedd dalm o Amser wedi bod *Joan* yn Bedyddio. Mae pawb yn cyttuno nad oedd *Joan* yn ei danfon hwynt i wneuthur y cyfryw Ymholiad o'i ran ei hûn, ond er Bodlonrwydd iw Ddiscyblion; ac braidd y gellir coelio eu bod yn sefyll mewn diffig wyrth ychwaneg Fodlonrwydd, od oedd *Joan* (lle gallwn farnu eu bod yn wastad yn bresennol) yn ei hôll Fedyddiau, yn Bedyddio 'n Enw Crîst.

3. Rhai

3. Fe fedyddiodd St. *Paul* drachefn, rai ag oedd wedi eu Bedyddio mewn Oedran o'r blaen, gan *Joan* neu ei Ddiscyblion, Act. xix. 5. Fel, od-yw Bedydd *Joan* yn Battwrn Crist'nogol, y mae 'n Gyfreithlon Ail Fedyddio; ac etto, ni welaf i neb ag sydd ar ôl *Joan* yn caru cael eu galw 'n Fedyddwyr yn addef hyn. Maent yn wastad yn dywedyd yn erbyn Ail-fedyddio, ac yn anfodlon jawn pan y gelwyr hwynt yn Ail-fedyddwyr: A'r Rheswm a roddant am Fedyddio rhai o Oedran ag a fedyddiwyd yn eu mebyd yw, o herwydd nad ydynt yn edrych ar hwnnw ddim yn Fedydd Crist'nogol; ac etto mae 'n amlwg od oedd Bedydd *Joan* i fod yn Battwrn i ni, fod genym Siampl am-lwg am Ail-fedydd. Fe fedyddiodd *Paul* yn Enw 'r Jesu y sawl a fedyddiasid o'r blaen yn ol Bedydd *Joan*: Mae 'n rhaid fod rhyw Rheswm pa-ham y cawsawnt eu Bedyddio ddwywaith, a'r Rheswm gorè ag allaf i Feddwl, yw, iddynt gael eu Bedyddio yn gyntaf fel Disgwylwyr y *Messiab*, ac felly mewn Ffydd am y Jechaw-dwr oedd i ddysfodd, yr ail fel yr oeddent yn Ddiscyblion Crist, ac yn credu ei fod ef yn ddiau wedi dyfod: Ac felly yn Enw 'r Jesu 'n yr Ordinhâd Grift'nogol, lle mae 'n canlyn fod naill ag Ailfedydd yn Gyfreithlon, sef i rai o Oedran, yntau nad oedd Bedydd *Joan* er-jœd wedi eu fwriadu i fod 'n Battwrn i'r Cristion; ac nad yw Gwrth'nebwy'r Bedydd Plant wedi Gwneid ond Dewisiad Sâl o Battwrn, os ydynt yn cymmeryd arnynt yr Enw Bedydwyr, herwydd galw *Joan* yn Fedyddiwr; ac y mae ganthynt leied Reswm i ddigio, pan elwir hwynt yn Ail-fedyddwyr, gan fod y sawl a'u galwant felly 'n tybied eu bod yn ei haeddu
'n

'n ddignogol, pan y maent yn Bedyddio 'r sawl fydd ym-marn y Rhan fwyaf o'r Byd Crist'nogol, wedi eu Bedyddio yn eu Mebyd. Eu bod yn cymmeryd arnynt yr Enw Bedyddwyr, megis pettai eu Bedydd hwynt yn unig mewn Grym, ac nad yw Bedydd rhai Bychain trwy Dannelliad neu Dywalltiad, ddim Bedydd Crist'nogol, fydd y fath uchder o Anghariad, fel yr wyf yn synnu ei weled mewn neb ag sy 'n Proffesu Crist'nogaeth; Canlyniad anhepcorol, pa un yw, na cha'dd y nifer fwyaf o Grift'nogion, erjoed eu Bedyddio; ac ni wn i pa fodd yr ymddiffynnant rhag yr Enw o Ail-fedydd ar un Sylfaen arall.

Eithr am y rhan hynny o'r Ddadl ag sy 'n perthyn i Fedydd Crist yn ddeg-ar-hugain ôed, mae rhai 'n dal sulw mewn Ffordd o Atteb, fod Crist wedi enwaedu arno pan nad oedd ond wyth niwarnod ôed, ac bod llawer mwy o Reswm farnu y dylid derbyn Plant yn fore i'r Cyfammod Grâs, o'r hwn yr oedd Enwaediad Gynt a Bedydd y nawr yn Ordinhâd a Dderbyniad, o herwydd fod Crist wedi Enwaedu arno yn ei Febydd, nac oedi Bedydd am na fedyddiwyd mono ef nis ei ddyfod i Oedran Gwr.

Onid yw Gwrth'nebwy'r Bedydd Plant yn edrych ar y Siampyl hon yn Rhwymedigaeth, pa-ham y maent yn Bedyddio nêb cyn y cyrhaeddont eu Blwyddyn deg-a'r-hûgain? Nad oes dim ar ei hochr hwynt ar a ellir ei gasglu oddiyma fydd eglur y debygwn i oddiwy'rth yr hyn a ddywedpwyd eisioes i brofi mai nid yr un Peth ydoedd Bedydd *Joan* i'r hwn yr ymddarostyngodd ein Harglwydd, a'r hwn a ordeiniodd ef wedi hynny iw arferid yn yr Eglwys Grift'nogol:

nogol : Un Rheswm pa-ham y maent yn oedi Bedydd yw, o herwydd eu bod yn gofyn Prof-fes o'i Ffydd gan yr hwn a fedyddir. Pa mor rhesymmol bynnag y tybier y Peth hwn, da fydde genif wybod ar ba Orchymmyn neu Esampl y maent yn sylfaenu 'r Arferiad hon, pa Broffes o Ffydd a wnaeth Crîst? Neu pa Broffes oedd *Joan* yn ei geisio gan y sawl y dderbyniodd ef i Fedydd? Gwnaeth y sawl a fedyddiwyd gan *Joan* Gyffes o'u Pechodau, *Matth.* iii. 6; A phan ddaeth y Phariseaid a'r Saduceaid i ymgynig i Fedydd, efe a'u cynghorodd i ddwyn Frwythau addas i Edifeirwch, eithr nid y'm yn darllain un gair ei fod ef yn gofyn Cyffes o'u Ffydd, ac etto dyma 'r Peth a haerir yn neillduol gan Wrth'nebwyr Bedydd Plant. Mi a allwn gynnig amryw Resymmau p'am na fedyddiwyd Crîst yn gynt, nad yw ûn o honynt yn gwneuthur dim yn erbyn Bedydd Plant; ond fe galle fod yn ddigonol i ddal fulw, na allae Grîst ddim cael ei Fedyddio nis i *Joan* ddechreu Bedyddio, ac nid oedd hynny ddim nis iddo ymosod ar ei Wenidogaeth, yr hyn nid oedd nemmawr cyn dyfod Crîst atto iw Fedyddio gantho.

Bedydd Crîst trwy 'r hwn y Disgynnodd yr Ysbryd Glân arno (yr hwn ddisgynfa 'r hen Dadau oeddent yn ei gyfri megis Tyftiolaeth o Rasufau 'r Ysbryd Glân yn gorpwys arno, a thrwy ba-un yr Eneiniwyd ef i bregethu 'r Efengil,) a gyfrifwyd yn Gyffegriad arbennig o hono i fwydd y Wenidogaeth, yr hon nid ymosododd iddo nis ei fod yn ddeg a'r-hûgain oedd. Dymma Resymmau digonol y debygwn i pa-ham na fedyddiwyd Crîst yn gynt, eithr nid yw 'n profi 'n un wedd ei fod yn Ddyledswydd

ledswydd ar Grift'nogion i ganlyn yr Esampl hon. Wedi im ond Sôn am ddyfodiad Bedydd yn lle Enwaediad, yr wyf yn dyall y nacceir hyn-yma, ac y dychwelir yr Argument arnaf, fod hyn yn gwneid yn hyttrach yn erbyn na thros Fedydd Plant; gan na cha'dd Gwragedd enwaedu arnynt, ac am hynny na ddy-lent ddim cael eu Bedyddio: Ac fe ddywedir ym-mhellach yngyffredin fod Enwaediad yn gymmhwyfach i Blant na Bedydd, o herwydd bod Enwaediad yn gadel Nôd yn y Cnawd, yr hwn wedi ei argraffu mor amlwg a alle fod yn ddefnyddiol pan ddelont i Oedran; eithr nid yw Bedydd yn gadel un Nôd ar ei ôl, fal y gallo 'r hwn a fedyddir 'nabod ei fod wedi ei gyffegri a'i neillduo fel hyn i Dduw.

F'alle y bydde 'n fuddiol i mi egluro fy meddwl am ddyfodiad Bedydd yn lle Enwaediad; a'r cwbl wyf yn ei feddwl wyrtho yw hyn, yn gymmaint a bod yr Enwaediad wedi ei ofod wyrth y Cyfammod Grâs a wnâed ag *Abraham*, ac wedi ei adnewyddu drachefn yn y Cyfammod a wnaed a'r Juddewon, ar ol eu Dyfodiad o wlad yr Aipht, i fod yn Ddefod neillduol rhwng y sawl oeddent wedi eu derbyn i'r Cyfammod hwn, ac felly iw cyfri 'n Eglwys weledig, a'r sawl nad oeddent; felly Bedydd dan yr Orchwyliaeth Grift'nogol; gan fod Crîst wedi rhoddi Siars i Fedyddio ei Ddiscyblion oll: Ac mi debygwn nad yw dyn difedydd i edrych arno fwy 'n Aelod o'r Eglwys Grift'nogol, nag oedd dyn dienwaededig o'r Eglwys juddewig. Dyma lle gofynnir i mi yscatfydd, a oedd Gwragedd yn Aelodau o'r Eglwys juddewig; yr hyn a attebaf mewn Ffordd o Gadarnhâd, gan ddymuno dwyn ar

Gôf i chwi fy mod yn yr Ymadrodd or blân yn Sôn am y sawl oeddent gymmwys i enwaedu arnynt, yr hyn nid oedd Gwragedd; ac a fyddaf mor hyf a rhoddi fy Marn, pe buase 'r Enwaediad mewn un rhan arall fe fuase 'r Gwragedd ym-mysg yr Juddewon mor barod i ymddarostwng iddo a'r Gwyr; ac fod Gwragedd a hwythau 'n Hâd Rhieni enwaededig ac yn rhoddi eu Plant Gwrywaid mor rhwydd i enwaedu arnynt, yr oeddent ynghyfri Duw 'n enwaededig; pe amgen ni allaf i weled pa fodd y caent eu derbyn i fwyta 'r Pasg; pan y dywedir yn eglur *nad oedd un dienwaededig i fwyta o bono*, Exod. xii. 48: Ac etto y Gwragedd a fwytafant, o herwydd bod Cyn'lleid-fâodd Pasg yr Juddewon yn cynnwys Gwyr a Gwragedd; megis yr Ymddengis wyrth Wafanaeth y Deml o eiddo Dr. *Lightfoot*, Dal. 136. O ba-le y gallwn gasglu nad oedd eu Hangymhwfdra i enwaedu arnynt ddim rhwyfstr iddynt fwyta 'r Pasg, pa faint llai y dyle ef fod yn Wrthresswm yn erbyn Dyfodiad Bedydd yn lle Enwaediad, pan fo'nt yn gymmwys iw Bedyddio, ac a fedyddiwyd medd Dr. *Hammond* dan y Gyfraith; am yr hyn y mae 'n crybwyll Rabbi *Joshua*, yr hwn fy 'n dywedid, *Dysgyr ni gan ein Mamau eu Bedyddio bwynt ac nid enwaedu arnynt*. Traethwad Dr. *Hammond*, Dal. 135, a *Maimonides*, yr hwn a ddywed, *Ym-mhob Oes pa bryd bynnag y bydde un cenhedlig yn fodlon i fyned i'r Cysammod, yr oedd yn rhaid iddo fyned dan Enwaediad, Bedydd, ac Aberth Flidd; ac os Gwraig, Bedydd ac Aberth*, Ibid. Dal. 184. Er nad wyf yn fylfaenu Hawl Plant i Fedydd mewn Enwaediad, etto mi debygwn ei fod yn cadarnhau 'r Rhesyddymau eraill a ddygir dros yr

yr arfer hon ; gan fod y Gwrthddadleuon a ddygir yn erbyn Bedydd Plant o'r un Rym pan ddygir hwynt yn erbyn Enwaediad : A phéll wyf i oddiwyrth ddychymig fod Anghymwyfder Gwagedd i enwaedu arnynt yn dadymchwelyd y cwbl ar a ddywedpwyd ar y pen hwnnw gan Ymddiffynwyr Bedydd Plant.

Ydyw 'n canlyn fod yn rhaid i'r fawl oeddent yn fodlon i'r Enwaediad, ac a fuasent yn ymddarostwng iddo, oni buase eu Hangymwystra naturiol gael eu cau allan oddiwyrth Fedydd, yr hwn y maent mor gymmws o hono a'r Gwyr? Neu pan y Gwelwn fod Enwaediad wedi ei fwrw heibio ar ddyfodiad Bedydd i mewn, ni feiddiwn ddweid iddo ddyfod yn ei le ef; yr wyf yn meddwl cyn belled yn ei le ef a'i fod yn Ddefod trwy ba ūn y gwahaniaethir Aelodau 'r Eglwys weledig oddiwyrth y fawl nid ydynt o'r cyfryw Eglwys. Am yr hyn a ddywedir am Enwaediad ei fod e 'n gymmhwyfach i Blant na Bedydd, am ei fod yn gadel Nôd yn y Cnawd, yr hyn ni wnaiff Bedydd; ac fe fydde 'r Arwydd hon wedi ei gadel yn y Cnawd trwy Enwaediad, yn fwy tebygol i ddwyn ar Gôf iddynt y Cyfammod y gosodwyd hwynt ynddo, iw rhwymu hwynt i gyflawnu y Dyledswyddau o hono na Bedydd, yr hwn nid yw 'n gadel un Argraff gweledig ar ei ol.

Mi ryfeddais lawer gwaith; fod yr Argument hyn ag sy wedi ei hadeiladu ar gau Debygoliaeth, os amgen nid yw 'n dibennu dim, yn cael ei arferyd. Od oes dim Nerth yn yr Argument hyn rhaid ei fod wedi ei fylfaenu ar Debygoliaeth fod Plant yr Juddewon yn Gallu gwybod o honynt eu hunain yn eu Mebyd, ac
felly

felly 'n rhwmedig i gadw Cyfraith *Moses*. Yr wyf yn naccau 'r ddau ; can's oni chai 'r Plant eu coffau fod eu blan-grwyn wedi ei dorri ymmaith, ni wyddent ddim fod ganthynt erioed y cyfryw ddarn o Gnawd, ae pe Dywedasyd wyrthynt ni ddyall'sent fyth o ba herwydd y ca'dd e'i dorri ymmaith, oddiffig ysbyfu iddynt gan eraill, Beth ydoedd yn Arwyddocau. Os cânt hyn trwy Ysbyfiad, nid am fod Enwaedied yn gadel Nôd yn y Cnawd y gallant wybod pa Bryd neu ar ba gyfri 'r enwaedywd arnynt ; ac y maent mor gymmwys i ddwyn ar Gôf iddynt pa-bryd neu ar ba gyfri y cawsant eu Bedyddio ; nid yn unig wyrth y Cofrester a gedwir o'r cyfryw Feddyddiau, neu 'r sawl a fo 'n bresennol, ond gan eu Rhieni a'u Perth'nafau agosaf, y rhai a dd'lent fod yn ofalus i ysbyfu iddynt yn fore Nattur a Diben Bedydd, yr hyn a alle fod yn un o'r Moddion iw rhagflanu rhag bod yn anwadal yn Pwngc hwn, o achos y sawl sy 'n Sisial i mewn iddynt nad y'nt, yn sicr iddynt erjoed gael eu Bedyddio ; ac os gallant ennill y Pwngc hwnnw, ant rhagddynt gyda mwy o Obaith iw hanfesydlu, a'u dwyn hwynt iw Hail-fedyddio.

Gwrth. 5. Fe wrthwedir, od oes gan Blant Hawl i Fedydd, y mae ganthynt Hawl hefyd i Swpper yr Arglwydd ; ac os derbyniwn hwynt i'r naill ni ddylem ni eu cau allan oddiwyrth y llall : Ond yn wîr ni ymddengis hyn ond yscafn, os ystyriwn y mawr Wahaniaeth sy rhwng y ddwy Ordinhâd efangylaidd yma, gan fod y naill yn cael ei chyfri 'n Ddefod o Derbyniad, y llall rhaid iddo weithrddu 'n fywiog.

Y cwbl ar a wneir mewn Bedydd mewn perthynas i agorid Nattur yr Ordinhâd gan attolygu Bendith arni, cymmhwysu 'r Dwfr, ac Adrodd y Ffurf o Eiriau gosodiad, a wneir gan un arall; yn Swpper yr Arglwydd rhaid i bob derbyniwr wneuthur rhyw Beth ei hûn: Rhaid bod ymholiad o flaen yr Ordinhâd, gan farnu Corph yr Arglwydd; Coffadwriaeth weithredol o Grîst wyrth fwytta 'r Bara ac yfed y Gwîn, yn cydganlyn cyfraniad o Swpper yr Arglwydd.

Dyma Bethau nad yw Plant yn gymmwys o honynt, eithr ydyw 'n canlyn oddiymma eu bod hwy 'n anghymmws i Fedydd? Mi chwenychwn wybod, trwy ba Ganlyniad y mae eu Hangymmhwysu i'r naill yn eu hangymmhwysu hwynt i'r llall: Mi wn ddarhod i'r Arfer hon o gymmuno Plant dyccio 'n fore yn yr Eglwys, yr hon a ddaeth i mewn wyrth eu gwaith yn camddeongli rhai Lleodd o'r Scrythurau; gan osod gormod hyder ar yr Ordinhâd hon: Pa fodd bynnag, y cyfryw arfer fy cyn belled rag gwneid niwed i'r Achos o Fedydd Plant a'i bod yn dra defnyddiol, fel y mae 'n Dyftiolaeth sefydlog o'r Arferiad cynnar o Fedydd Plant; can's nid oedd neb yn Cyfrannu o'r Ewcarist, neu Swpper yr Arglwydd, ond y fawl oeddent yn gyntaf wedi eu Bedyddio.

Gwrth. 6. Gwrth'nebwyr Bedydd Plant a ymhonnant nad oes neb wedi cael eu gwir Fedyddio, ond y fawl fy wedi eu trochi; ac am hynny nid yw Bedydd Plant trwy Dywalltiad neu Dannelliad ddim Bedydd Crist'nogol.

Mae

Mae 'r Gwrthreswm hwn yn bwrw, fod Sylwedd Bedydd yn sefyll mewn trochiad; ac nad oes un Ffordd arall o Fedyddio 'n Effeithiol.

Mi ofynwn i'r sawl fy 'n gwneid defnydd o'r Gwrthreswm hwn, a gyfrifent Blant wedi eu Bedyddio 'n Gyfreithlon pe trochid hwynt? Os trochi Plant a'u bodlonai hwynt, ni adwaen i un dros Fedydd Plant na fydde bodlon iw boddhau yn hyn.

Ond y mae 'n ddiogel gennif, na chai Blant wedi eu Bedyddio trwy Drochiad fwy eu cyfri wedi eu Bedyddio 'n Gyfreithlon, na 'r sawl a dannellwyd, ac am hynny nid yw 'r Gwrthreswm hwn a ddygir yn erbyn Bedydd Plant ddim i'r Pwrpas: Can's pettaem ni 'n trochi Plant yn lle eu tannellu, hwy a'u trochent eilchwaith os gallent, (pan ddelent i Oedran) iw hennill i fod o'r un Meddwl a hwyntau.

Gan's p'un o herwydd eu bod yn gosod cymmaint Hyder ar drochi e fydd i mi ystyried,

1. Ar ba Reswm y maent yn sylfaenu 'r Opinimwn hwn o drochi.

2. Pa-ham yr wyf yn cyfri Tywalltiad, neu Dannelliad, mor Gyfreithlon ac Effeithiol a Throchiad.

3. Pa-ham yr wyf yn dewis Tywalltiad neu Dannelliad o flaen Trochiad.

1. Am y Rhesympau ar ba rai y sylfaenir yr Anghenraid o drochi, y maent yn aml ac yn amrwyiol: I gynorthwyo 'r Opiniwn hwn, hwy a ddywedant yn hyderus fod y Geiriau *Βαπτο* a *Βαπτίζω* 'n wastad yn Arwyddocau trochi

trochi neu foddi. Dyma 'r hyn a glywn yn fynych gan y sawl ni wyddant ddim oddiwyrth y Jaith wreiddiol : Ac am hynny a'i cymmerant ar antyr oddiwyrth eu dysgedig Frodyr, y sawl nid y'nt ond an-aml. Hyn yr wyf yn ei ddyweid yn ddifeddwl Dannodiaeth, ac mi ddymunwn o'm Calon pettai 'r sawl fydd i fod yn Ddysgawdwyr i eraill ym-mysg y rhai o Fedydd Oedran ; yn ymosod yn fynychach i ddefnyddiol Ddysgeidiaeth, megis y gwnaeth llawer yn yr Oes hon : Can's y mae 'n ddiogel gennif y byddai 'n dra buddiol iddynt eu hunain ac eraill.

Eithr o blegid yr Argument, Dr. *Gale* ac eraill a ddywedant mai Arwyddocâd y Geiriau βαπτω a βαπτίζω, yw foddi neu drochi ; ac nad oeddent erjoed yn arwyddocau tannellu neu dywalt, na dim lai na foddi. Y Gwrthwyneb i hyn a ymddengis i'r rhai sy gynnefin ar Awdwyr groegaidd, y rhai a arferant y Gair hwn yn, dra helaeth, yn ol cynnefinol Helaethrwydd y Jaith Rôeg.

Dr. *Gale* a'r Gwr sy 'n dal sulw ar Hanes Mr. *Wall* am Fedydd Plant, a gymerafant ddirfawr Boen yn crybwyll yr Awdwyr groegaidd, y rhai a wnaethant ddefnydd o un neu 'r llall o'r Geiriau hyn ; ac y mae 'r ddau 'n haeru na chawfant yn eu hôll Ddarlleniadau ei fod yn arwyddocau diin llai na foddi.

Nid yw fy ngwaith yn bwriadu bod yn fyr, yn cennhadu i mi chwilio llawer o'r Lleodd y grybwyllasant. Y sawl sy 'n ewyllysio gweled yn helaeth, edrychent Llythrau Dr. *Gale*, a'r Cynnig a wnaeth Mr. *Benjamin Chandler* ar Fedydd Plant. Llyth 6. a'r 7. Nodau ar Hanes Mr. *Wall* am Fedydd Plant, a'r Ystyriaethau

ar y cyfryw Nodau. Mi ymfodlonaf ar yr Ystyriaethau sy 'n canlyn:

Y mae Dr. Gale a'r llall, ill dau yn coffau *Homer* yn arferid y Geiriau am Of yn caledu Bwyall, yr hon y mae ef yn ei (*Βασις*) foddi mewn Dwfr ôer. Jawn Ddyalltwriaeth y Gair *Βασις* yn y lle hwn sy 'n dependo (neu 'n gobwyso) ar y Modd y mae Gôf yn doddi 'r Fwyall yn y Dwfr iw chaledu; a phob un a'r a welfant un Amser y Gôf yn caledu Offeryn miniog sy 'n gwybod fod hyn yn cael ei wneuthur yn gyntaf trwy ddodi Mîn yr Offeryn ychydig yn Dwfr, cyn belled y mae 'r Dûr yn cyrraedd; ac yna efe a'i cymmer allan i wybod ei Dymmer wyrth ei Liw: Ar ol hynny y Gôf a gymmer ychydig Ddwfr ynglheder ei Law, ac a'i tywallt ar rai Mannau o'r Mîn gan ddiferu oddiwyrth ei Fysedd; ac yn ddiweddasf oll efe a'i gefid dan y Dwfr. Yr hôll Ffyrdd hyn o gymmhwyso Dwfr a arferir yn caledu 'r Fwyall, neu 'r Gymynai; ac yn ganlynol yn gynwysedig yn y Gair cyffredin *Βασις*, pan y mae 'n cael ei arferid am yr Offeryn fel hyn wedi ei galedu.

Instans arall fydd genym, am un a fydde a'i Wyneb wedi ei îro drosto a Lliwion tawni; o herwydd pa-ham fe ddywedir ei fod *Βασίλειος*, un wedi ei fedyddio. Yr hyn a gymmerwyd allan o *Aristophanes*, yr hwn oedd yn ymddiddan ynghylch y Derbyniad, a'r Gresso Gwâel oedd y Stâge yn ei gael cyn Amser y Mascâu. Y mae 'n dywedid pa fodd y lliwiodd *Magnes* hen Gomic (neu wr Digrif) o *Athens* ei Wyneb. Y nawr hyn a wnâed mi lyfasaf ddywedyd, nid trwy drochi ei Wyneb yn y Lliwiau, ond eu gosod hwy ar ei Wyneb a'i Ddwylaw, ac Yspwrn, neu Offeryn arall; yr hyn er maint a ddywedpwyd

ddywedpwyd am yr Arfer o Ymadroddion trawddychmygol, a wnaiff fwy yn erbyn na thros y sawl fy 'n gwneuthur Soddiad iw ddyall bob Amser am Βασιλευς.

Y mae 'r Awdur fy 'n dal fulw ar Mr. *Wall* yn coffau (neu 'n crybwyll) *Strabo* yn ei arferyd am Filwyr *Alexander*, *Y rhai a gychwynasant Ddiwarnod cyfan trwy 'r Dyfroedd wedi* (Βασιλευς) *eu trochi i fynu byd eu Gwregis.* Felly trwy 'r Hanes y mae ef ei hun yn ei rod-di, nid yw 'n arwyddocau Trochiad cyfan gwbl yn wastad. Gwél y Nodau ar Hanes Mr. *Wall*, Dal 124, 125.

Y mae 'n rhoddi Instans arall oddiwyrth *Plutarch*, am Gaptén rhyfeinig, yr hwn ychydig cyn ei Farwolaeth, a osododd, i fynu *Arwydd*, yr hwn wedi trochi ei *Ddwylaw mewn Gwâed a scryfennodd Diul arni.* Mi appêliaf at bawb a ystyriont y Weithred hon, od yw *Βασιλεως* iw ddyall am soddi yn y Lle hwn; ac oni fuafé 'n well wedi ei rod-di lawr golchi, neu liwio; fel y mae 'n addef fod *Arwyddocâd* y Gair rai Prydiau: Ac onid yw Nattur y Weithred yn peri i ni gredu i'r Peth hyn gael ei wneuthur, trwy fod ei glwyf yn gwaedu ar hyd ei *Ddwylaw* neu ei Fysedd, ar cwbl ag oedd angenrhaid i scryfennu 'r Titl, Dal 139 a'r 140. Y mae 'n addef y gellir casglu oddiwyrth yr *Heb. ix. 19.* lle mae " genym Hanes " fod *Moses* yn tannellu 'r Llyfr, a'r Bobl, ar " ol iddo ddarllain y Gyfraith iddynt, nad yw " 'r Gair Βασιλεως bob Amser yn arwyddocau " Trochiad cyfan gwbl, neu soddi 'r Peth " drosto ôll. Eithr megis pe buafé wedi cani- " attau 'n rhy bêll, y mae 'n chwanegu, mai " nid oddiwyrth ddim a'r fy 'n gosod terfyn

“ ar y Gair *Βασιλειω*, ond oddiwyrth ryw Beth
 “ yn canlyn Helaethrwydd y Weithred yn y
 “ Subject neu 'r Matter; yr hyn fy 'n ein
 “ harwain i gymmhwyso meddwl y Gair yn
 “ gyfan gwbl i un Peth neillduol, neu ysgat-
 “ fydd i un rhan o ryw Beth yn unig. Can's
 “ nid yw Synecdoche (neu Gorymddwyn) yn
 “ affeithio Dim o'r Verb, (neu 'r Gair) ond y
 “ Peth y sonir am dano.” O'm rhan i, ni
 wni-pa-fodd y Dychon hyn ei helpu ef i dda-
 dymchwelyd y Cymmhwysiad o'r blaen: Onid
 yw *Βασιλειω* yn arwyddocau Soddiad cyfan-gwbl,
 mi debygwn iddo gymmeryd mawr Boen i fy-
 chan Bwrpas.

Ac mae 'n gorfod arno alw 'n ôl yr hyn a
 ddywedodd *Dal* 94. Na allodd ef erjoed gael
 y Gair yn ei arferid i arwyddocau dim lai na
 Soddiad, trwy ba un rhaid iddo feddwl Soddiad
 cyfan-gwbl; pe amgen nid yw ddim i'r Pwr-
 pas, pan y mae 'r Ddadl ynghyleh Trochiad
 cyfan gwbl: Ac etto oddiwyrth y Lleodd y
 grybwyllod ef ei hun, ni a welwn ei fod yn
 cael ei arferyd am Drochiad rhannol, ac am
 foddion eraill hefyd o gymmhwyso Glybani-
 ath.

Mae Dr. Gale yn addef fod y Dyn a bur-
 wyd trwy dannellu 'r Dwfr Neillduath arno,
 'n cael ei alw gan Fab *Syriach Βασιλειομεν*,
 un wedi ei fedyddio, *Ecclus.* xxiv. 25. Ond y
 mae 'n gosod nôll Bwys ei Buredigaeth ar
 waith y Dyn yn baddo ei hun (neu yn ymdro-
 chi) mewn Dwfr.

Cujus contrarium est verum, fel y mae Mr.
Chandler yn dal fulw; ac y mae 'n ficer wyrth
 Waith yr Apostl yn cyfri Golchiad yn Dan-
 nelliad, ac nid baddo neu ymdrochi mewn
 Dwfr.

Dwfr. Mae 'r Apostl *Heb. ix. 13.* yn dyweid fod *Lludw Anner*, wedi ei dannellu ar y rbai a halogwyd, yn *Sanŷteiddio i Buredigaeth y Cnawd*. A *Moses* yn yr Hanes fydd genym am Wneuthriad, ac Arferiad y Dwfr neillduath, *Num. xix. 12.* fy 'n mynegu fod y Rhinwedd yn gorwedd yn puro a'r Dwfr neillduath; yr hyn ydoedd trwy Dannelliad, a'r Gwr halogedig oedd yr hwn ni thannellwyd y Dwfr hwn arno, *Adn. xx.* Fel nad oedd ddim wedi ei buro, er mynyched y buafe wedi ymolchi, nes cael o'r Dwfr hwn wedi ei dannellu arno; ac yn ganlynol Mab *Syriach* fydd ar y cyfri hyn yn ei alw ef yn Wr wedi ei Fedyddio.

Os edrychwn *Stephanus*, *Suidas*, *Scapula*, *Arias Montanus*, a'r *Critica Sacra*, gwaith Mr. *Leigh*, ni a gawn weled *Βαπτισμα* a *Βαπτισμος*, yn arwyddocau 'r pedwar Peth sy 'n canlyn.

1. *Mergere*, *Immergere*, Trochi neu Foddi.
2. *Tingere*, Lliwio, neu foddi.
3. *Imbuere*, & *Madefacere*, Yftwytho neu wlychu.
4. *Abluere* & *lavare*, Golchi neu lanhau.

Y fawl sy 'n ewyllysio gweled ychwaneg o hyn, edryched Rhesyymau Dr. *Owen* am Drochiad. Ac fe fydd i mi 'n unig ddal fulw, ei fod e 'n Beth anresymnol i ni ddychymmig, fod ein Harglwydd yn pwrpasu 'r Gair hwn a gymerodd ef i amlygu 'r Môdd o fedyddio, i gael ei gyfyngu i un ystyr neillduol, megis pe bydde bob Ffordd arall o Fedyddio 'n ddirym; ac fel y dywed yr Awdur sy 'n dal fulw ar waith Mr. *Wall*, yn Fedydd di Sail.

Y Geiriau hyn yn y Scrythur a arferir nid yn unig am Drochiad ond am bob Math o Olchiadau, a Glanhadau, *Mark vii. 4.* Hwy a arferir

arferir am olchi Dwylaw, Cwppanau, Byrddau, neu welau, y rhai ni olchyd ddim trwy drochi ; ac y mae 'n Beth i ddal fulw arno, fod yr un Golchiad y sonir am dano trwy Νίφωλαι, *Adn.* iii, yn cael ei adrodd trwy Βαπτιζονται, *Adn.* v. Ac nid oes neb yn ammau nad yw Νίτρω 'n cael ei arferid lle nid oedd dim meddwl am drochi ; odyw 'r Scryfennydd Duwiol yn arferyd y Geiriau hyn yn arwyddocau 'r un Peth, mae 'n ddiogel genif nad oes neb a haerant nad yw Βαπτισμα a Βαπτισμα, iw dyall am ddim un Amfer ond am foddi.

Bellach e fydd i mi ystyried y Scrythurau a ddygir i brofi, y dylid bedyddio 'n unig trwy drochi ; gan ddal fulw nad oes dim a'r a gynnigir o'r Nattur hyn iw brofi, wedi ei Sylfaenu ar un Gorchymmyn scrythurol, nac Esampl, ond Canlyniadau oddiwyrth yr hyn sy ar lawr yn y Scrythurau ; gan obeithio y Bydd i'r fawl a gymmerant y Fford hon i brofi 'r Môdd (neu 'r Drefn) o Fedyddio, ganiat-tau iddynt yr un Rym i brofi 'r Matter o Fe-dydd.

Y Scrythurau y maent yn gosod fwyaf Hy-der arnynt ydynt, *Joan.* iii. 23. *Ac yr oedd Joan belyd yn Bedyddio yn Aion yn agos i Sa-lem ; can's Dyfroedd lawer oedd yno.* Lle ma-ent yn casglu, fod yn trochi 'r fawl y feddyd-did gan *Joan* ; pe amgen nid oes dim Grym yn y Rheswn a roddir am ei fod ef yn dewis y lle hwn.

Beth os naccawn y Canlyniad, ac os dywe-dwn mai nid am Ddyfnder y Dyfroedd hyn y dewisiaid *Joan* y Lle hwn, ond am fod Dwfr yn brin yn y Gwledydd gwresog hynny ? *Joan* a Ddewisodd drigo ymma fel na byddai raid i'r
fawl

fawl a ddeuent iw Fedydd ef ymdeithio ym-
mhell am yr Ordinhâd. Fe dylase 'r Gwraidd
ῥῥατα πολλά, gael ei gyfieithu Aml Ddyfroedd,
gan fod Ffynhonnau a Ffrydiau 'n aml yno; y
rhai fy 'n rhy dene, fel y mae Traefaelwyr yn
Sicrhau, i drochi ynddynt.

'Scrythur arall yw *Math. iii. 16.* lle dywe-
dir i Grîst *fyned yn y fan i fynu o'r Dwfr.* Beth
os dywedwn y dylai *ῥῥα* *ῥῥα* *ῥῥα*, yn gym-
mhwyfach gael ei Gyfieithu, *oddiwyrth y Dwfr?*
Yr hyn mi wn a nafau 'r Canlyniad a dynnir
oddiwyrth y Testyn hwn y brofi Soddiad; yr
hyn a feddylir er dim a ymddengis i'r Gwrth-
wyneb, wyrth fyned Crîst o'r Dwfr yn unig ei
Fynediad ef oddiwyrth lan y Dwfr; lle mae
Efcynfa, 'n gyffredin, heb ddychymmig ei fod
ef dros ei ben a'i Glyftiau yn Dwfr.

Ond yr hyn y debygwn i, fy 'n dirymmu 'n
effeithiol y Canlyniadau a dynnir oddiwyrth y
ddau le hwn i brofi Trochiad yw, nad yw Trefn
Joan o fedyddio ddim Rhwymedigaeth ar Crîst'-
nogion, o herwydd y Rhesymmau a roddwyd.
Mi debygwn nad yw Bedydd *Joan*, ddim Pat-
trwn Crîst'nogol; ond y cyfryw fydd iw Be-
dyddio, a'r cyfryw yw 'r Môdd o Fedyddio, ac
fy fwyaf cyttunol a'r Ordinhâd ar lawr, *Matth.*
xxviii. 19.

'Scrythur arall yw *Act. viii. 36, 39.* Lle 'r
ydym yn darllain am Fedydd yr Eunuch, *Adn.*
38. Iddynt fyned i wared ill dau i'r Dwfr; ac
Adn. 39. Hwyl ddaethant ill dau i fynu o'r Dwfr,
ῥῥα ῥῥα ῥῥα. Mewn atreb i'r hyn, mi allaf arfe-
ryd un o'u Rhesymmau hwynt, fod yr Apосто-
lion yn Bedyddio Teiau cyfein, ac yn ganlynol
Plant: Na-ddo, meddant hwy, nid oes un Gair
Sôn am Blant. Yr un môdd yr wyf-finne 'n
dyweid

dyweid ymma, nid oes un Gair fôn am drochi. Hwy a ofynnant ysgatfydd Beth oedd *Philip* a'r Evnuch yn ei wneuthur yn y Dwfr? Yr wyf yn ateb, Bedyddio 'r Evnuch; ond p'un ai thrwy drochi neu dannellu mae 'n aros etto 'n Gwestiwn, er y Testyn hwn.

Fe galle 'r fawl a wisgent Sandalau, 'n hawdd fyned ychydig i'r Dwyfr, ac yno, fe alle *Philip* gymmeryd i fynu ychydig o Ddwfr yn ei Law, a'i dywallt ar ben yr Evnuch; a phwy a ddywed mai nid nid dymma 'r Môdd y Bedyddiwyd ef?

Os trochwyd yr Evnuch, mae 'n amlwg na throchodd *Philip* ddim mo'i hôll Gorph ef; can's wyrth eu Hargument hwy a'u harferiad, efe a aeth i'r Dwfr ac felly a drochodd ran o'i Gorph ei hûn: Ac os trochodd *Philip* ef, y rhan hynny o'i Gorph ydoedd yn unig, na throchwyd gantho ei hûn; fel na fedyddiodd *Philip* ond rhan o'r Evnuch; a'r cwbl a allant wneuthur o'r Testyn yw Trochiad hannerog gan y Bedyddiwr: Yr hyn fy 'n cyttuno 'n hollol a'u Harferiad hwy, gan nad yw Gwenedogion yn Bedyddio ond rhan o'r fawl a fedyddir trwy Drochiad.

Y Scrythyrau mae 'r Awdur fy 'n dal sulw ar Mr. *Wall*, ac eraill yn gosod Pwys mawr arnynt, ac yn eu crybwyll i brofi Trochiad, yw *Rbyf. vi. 4.* ac *Colof. ii. 12*; lle y dywedir fod Crist'nogion wedi eu claddu gyda *Cbrist mewn Bedydd*. Ond y mae 'n Beth anhappus nad oes un o'r Textau hyn, yn perthyn i'r Môdd o Fedyddio. Pe byddai iddynt grybwyll deng Mîl o Fannau, allan o'r fawl fy 'n eu deongli yn yr ystyr hyn nid yw ddim i'r Pwrpas. Fe ymdengis yn ddigon eglur i bob darllenudd diragfarn,

ragfarn, nad yw 'r Apostl ddim yn sôn am y Môdd o Fedyddio, mewn un o'r Lleodd hyn; nac yn dangos pa Fodd y mae Bedydd i gael ei wenidogaethu, ond am Beth ag oedd ymmhell oddiwyrtho, sef, Diben ac Amcan Bedydd; dangos y Rhwymedigaethau y mae 'r fawl a fedyddiwyd wedi myned danynt, i gyfri eu hunain yn feirw i Bechod, o herwydd fod Crîst wedi marw am Bechod: Ac i rodio mewn Newydddeb Bychedd, o herwydd fod Crîst wedi adgyfodi oddiwyrth y Meirw.

Ni ellir Byth sefydlu Angenrhaid trochi ar un o'r Textau hyn, beth-bynnag y ddychon Ffansi neu Ddychymmig grêf i wneuthur. Nid oes dim Cyff'lybrwydd jawn rhwng Claddedi-gaeth Crîst a throchi mewn Bedydd; ei Adgyfodiad ef a'u Dyfodiad hwyntau o'r Dwfr, neu odditan y Dwfr. Fe addefir i Grîst gael ei ddwyn i'r Bêdd, y mae 'r fawl a drochir yn myned eu hunain i'r Dwfr: Fe arhosodd Crîst yn Jaith y 'Scrythur, Dri-dîau a thair Nos yn y Bêdd, ni arhosant hwy ddim tri Mynud dan y Dwfr; claddwyd Crîst nid trwy ei drochi ef i'r ddaear, ond ei rodai mewn Bêdd wedi ei naddu allan o'r Graig; yr hwn er dim a wydant hwy heb gymmaint a'i orchguddio a Phrîdd, eithr y maent hwy 'n cael eu trochi yn Dwfr.

2. Bellach mi gynnigaf rai Rhesymmau, pahan yr wyf yn edrych ar Fedydd trwy Danneliad o'r un Rym a'r hwn a gyflawnir trwy drochi.

Mi debygwn nad yw 'r Gorchymmyn i fedyddio 'n gofyn dim ychwaneg na'i wneuthur trwy Gymmhwyfiad Dwfr, heb ddangos pa fodd y mae 'r Dwfr i gael ei gymmhwyso. Y Peth

fy ddigonol y debygwn i, i brofi bod Tannelliad neu Dywalltiad yn Gyfreithlon yw, nad yw Rhynwedd Bedydd ddim yn dependo, neu 'n gôbwyso, ar Fesur y Dwfr; gan fod ychydig Ddwfr yn arwyddocau Gwâed Crîst a Grafusau 'r Ysbryd, trwy ba un y golchir Pechaduriaid oddiwyrrth eu Halogrwydd naturiol, a'u Hofflendid, yn gyftal a llawer. Yn Swpper yr Arglwydd, nid y Maintioli o Fara a Gwîn fy 'n gwneuthur Ordinhâd Duw 'n effeithiol, ond y Derbyniad o honynt mewn Ufuddod i Orchymmyn Crîst; mewn Tymmer Meddwl cyfattebol ir fath Ordinhâd, gan bwyso ar Grîst am Fendith ar ei Ordinhâd eu hûn: Yr un Môdd mewn Bedydd, gan fod yr Elfen Dwfr yn cael ei arferyd i arddangos Pethau ysbrydol, nid yw 'r Messur ddim iw gyfri ymmhellach nag y b'o 'n Anghenrhaid i ateb y Gorchymmyn, a Diben yr Ordinhâd. Yr hyn y mae 'r Dwfr yn arwyddocau yw Gwâed Crîst, yr hwn a elwir yn *Waed y Tannelliad*; Heb. xii. 24. Ac a ellid yn gyftal neu 'n wêll ei ofod allan trwy dannellu mewn Bedydd, a thrwy drochi. Peth arall a arwyddoceir trwyddo, yw, Gweithrediadau sancteiddiol yr Ysbrydd Glân; yr hyn a ddangosir trwy Dannelliad Dwfr mewn Bedydd, cyftal ag un Ffordd arall; pan ddywedir fod Duw 'n *tywallt ei Ysbryd arnom*, Esai. xlv. 3.

Heblaw, ni allaf i debig trochi pawb a'r a fedyddiwyd yn yr Oes Apostolaidd. Fe fedyddiwyd St. *Paul* mewn Ty, *Act.* ix. 18. yr ũn Môdd Ceidwad y Carchar; ac yn y fath Amser o'r Nôs, ac fy 'n ei wneid yn anhebygol ei drochi ef, a'i Deulu oll, *Act.* xvi. 33. Dyweid yscatfydd fod Bath neu ryw Gyfaddaf-rwydd

rwydd arall, i drochi 'r fawl a fedyddid, nid yw ddim ond dychymmig yn Lle Argument, na ddylid byth ei ddwyn i brofi 'r Môdd o Fedyddio; gan y fawl fy 'n galw am Orchymmyn pennodol, neu Esampl eglur, i brofi 'r Matter. Pwy a ddychon debig, i'r tair Mîl a ddychwelwyd ac a feddyddiwyd gan yr Apostolion mewn un Dydd, gael eu trochi? *Act. ii. 41.* Neu i'r Gwyr a'r Gwragedd a feddyddiwyd ynghyd, *Act. viii. 12,* gael eu trochi? Pa fodd y galleid cyflawnu hyn gyda 'r Gweiddeiddra, a'r Prydder, addas i'r fath Ordinhâd? Yr wyf yn addef eu bod yn arfer trochi yn y Brîf Eglwys, ond nid trochi 'n unig.

Y mae St. *Ciprian* mewn Ymddiddan ar y Peth hwn, yn declario Bedydd trwy Dannelliad mor effeithiol a thrwy Drochiad. Gwêl Prîf Grîst'nogaeth Dr. *Cave*, Rhan. i. *Dal. 32.* Llythr *Ciprian* at *Magn. Dal. 153*; neu 'r Llythr wedi ei Goppio 'n helaeth, gan Awdur yr Enquiry, neu 'r Ymholiad i'r Constitution, &c. *Dal. 75, 76, 77*; ail Ran yr hwn fy 'n diweddu fel hyn, *Fod tannellu yn ddigonol yn lle trochi; a pha bryd bynnag y gwnelir, o bydd Ffydd ddiogel, mewn Rhoddwr a Derbynnwr, y mae 'n berffaith ac yn gyflawn.*

3. Os gofynnir i mi, pa-ham yr wyf yn derchafu tannellu o flaen trochi, 'r wyf yn Atteb, fod trochi mewn rhai Lleodd, ac ar rai Amserau o'r Flwyddyn yn beriglus; fel y mae 'n rhaid naill ag oedi 'r Ordinhâd, neu yntau periglu Jechyd y Dyn; ac ni a wyddom fod Duw 'n ceisio Trygaredd ac nid Aberth.

Pa gynifer o rai Gweinion a ddioddefodd wyrth drochi 'n an-nym-mhoraidd, mi a'i gadawaf i Yftyriaeth y fawl sy 'n ei arferyd.

Od oes ganthynt gymmaint o Ddoethineb ag oedi 'r Ordinhâd, hyd Dymmor cyfaddas, mi chwenychwn wybod trwy ba Awdurdod y gwnaent hynny, pan y'm yn cael fod yr Apostolion yn eu Bedyddio 'n ddi-symwyth ar eu Troedigaeth: Y mae 'r Ordinhâd yn perthyn i bob Rhai, Lleodd, ac Amserau: Nid yw 'n gwneid dim Gwahaniaeth rhwng y Cryf a'r Heinyf, a'r rhai Egwan ac Afiach; gwledydd poeth, nag ôer, Hâf na Gauaf; ond pa bryd bynnag y derbynio neb yr Efengil, gorch'mynir eu bedyddio hwynt. Y fawl a oedant, y maent yn rhedeg y perigl o farw hebddo; can's pwyl a ddychon siccerhau Bywyd Dyn. Os dywedir, fod yn rhaid i ni mewn Ymddarostyngiad i Ddwyfol Ordinhâd redeg pob Hazard, neu Berigl, mi a atebaf, y dylent fod yn sicr ddiogel, fod trochi yn sylweddol i Fedydd, ac sy 'n rhedeg y fath Hazard: Os amgen, nid yw eu Gobaith o Ymddiffynfa ond Rhyfig. Mi a allwn chwanegu, yscatfydd y bydd rhai Mannau o'r Corph, wyrth drochi rhai yn eu Dillad, heb gyfwrdd a'r Dwfr, ac felly nid oes yno ddim Trochaid cyfan cwbwl; a throchi Dynion yn noethion ger-bron Cynlleidfa gymmysgedig o Wyr a Gwragedd, fydd i ddywedyd y lleiaf am dano yn anweddaidd. Mi a ryfeddais lawer gwaith, fod y Rhyw wannaf, Gogoniant pa-rai yw eu Gorchwyledd, yn bodloni i ymddangos gerbron eraill mewn Gwisg rydd; eithr nid ymhelaethaf, ond dymuno na chaffo 'r fawl sy 'n arferid y Ffordd hon o fedyddio gyfwrdd byth a dim Anweddeiddra oddiwyrtho,

oddiwyrtho, yn y Cnawd, nag yn yr Ysbryd ; gan nad oes dim ond Siccrwydd bod trochi 'n hollawl angenrheiddiol, a alle fy nghymmell i, i arferyd y Ffordd honno o fedyddio rhai mewn Oedran.

Gwrth. 7. Nid yw Bedydd Plant ond Dych'-mygiad newydd. Y Bedyddiau henaf oeddent yn unig y sawl oedd o Oedran, ac yn Credu.

I ateb yr Argument hwn, mi ddygaf allan rai Testiolaethau allan o Henafiath, gan Ddanfon y sawl a chwenychant gyflawn Fodlonrwydd yn y Pwngc at Brîf Grîst'nogaeth Dr. *Cave* Rhan. 1. Pen. 10. Awdur yr Enquiry, &c. Rhan. 2. o Dal. 44. hyd Dal. 53. Ymddiddan Dr. *Hammond* ynghylch Bedydd Plant, a Hystory neu Hanes Dr. *Wall*, lle cânt weled yr Argument hwn wedi ei chwilio 'n helaeth. Ni allaf fi lai na synnu, weled Gwrth'nebwy'r Bedydd Plant yn pledio (neu 'n haeru) Henafiaeth o'u Plaid, pan y mae cynnifer o Dyfion allan o Henafiaeth yn gwbl wrthwyneb iddynt ; y fath a *Justyn Fertbur*, yr hwn oedd Esgob *Samarina* ynghylch y Flwyddyn 155. neu pwy bynnag a scryfennodd yr hên Lyfr hwnnw, *Resp. ad Orthod.* lle y dywedir, *Fod Cennad i Blant fwynhau 'r Pethau da sy 'n dyfod trwy Fedydd, trwy Ffydd y sawl a'u dygant iw Bedyddio*, Traeth. Dr. *Hammond*, Dal. 212. *Origen Presbiter Alexandria*, yn y Flwyddyn 130, yr hwn sy 'n eglur, nid yn unig dros Fedydd Plant, ond yn rhoddi ei Rhesymmau am dano: " Plant (medd efe) a fedyddir er Maddeuant " Pechodau, i buro ymmaith Halogrwydd " naturiol, a'u Llygredigaeth gwreiddiol fydd " ynglûn wyrthynt, fel y dywed *Jôb* xvi. 14. " *Esaï.*

“ *Eesai. iv. 4.* O herwydd pa-ham purir ym-
 “ maith Halogrwydd ein Genedigaeth, trwy ’r
 “ Sacrament o Fedydd; dyna pa-ham yr ydys
 “ yn Bedyddio Plant.” *Awdur yr Enquiry, &c.*
Dal. 45. Rhan. 2. “ Y mae ef yr un Ffynud
 “ yn chwanegu, fod yr Eglwys wedi derbyn
 “ Traddodiad oddiwyrth yr Apostolion i roddi
 “ Bedydd i Blant bychain,” *Traeth. Dr. Ham-*
mond, Dal 215. “ *Hyginus Escob Rufain, yn*
 “ y Flwyddyn 144, yr hwn y ddywedir yn
 “ siccr mai efe oedd Awdur yr Ordeiniad hwn-
 “ nw, fod yn rhaid bod ūn Tâd, ac ūn Mam-
 “ fedydd yn bresennol mewn Bedydd: Can’s
 “ felly y galwent y sawl a ddaliant Blant by-
 “ chain, pan fedyddir hwynt.” *Traeth. Dr. Ham-*
mond, Dal. 214. *Bywydau ’r Pabau, o Waitb*
Sir Paul Rycant, Dal. 19.

A ’r hyn sydd yn ei ddodi allan o bob Que-
 stiwn yw, Epistol neu Lythur *Ciprian* at *Fidus*
 Esgob *Carthage*; yn y Flwyddyn 250: yr hwn
 oedd yn ammheus pa un a ddylid Bedyddio
 Plant, mor ebrwydd a dau neu drî Niwarnod
 ar ôl eu Genedigaeth; ac onid oedd well oedi
 eu Bedydd hwynt hyd wyth Niwarnod ôed, me-
 gis yr Enwaediad. Yr Amheuon hyn a osod-
 wyd ger-bron *Cymanfa* yn *Affrica*, ’n cynnwys
 [66] tri-ugain a chwech o Esgobion, Blwydd.
 254. Yr hon Arfaith (neu Ordeiniad) o eiddo
 ’r *Gymanfa*, *Ciprian* a’i danfonodd mewn Epi-
 stol i *Fidus*, ac ynddo mae ’n dywedyd wyrtho:
 “ O bledig Plant bychain, y rhai a ddyweda-
 “ fach na ddylid dim eu Bedyddio, o fewn yr
 “ ail a’r drydydd Dydd ar ôl eu Genedigaeth;
 “ fe ymddangosodd i ni, yn y Cyngor, yn gwbl
 “ yn y gwrthwyneb, ni fanteiniodd un Dyn
 “ eich Opiniwn chwi: Eithr ni a farnasom oll
 “ na

“ na ddylid gwrafyn Grâs a Thrygaredd Duw
 “ i un Dyn, &c.” Y mae ’n diweddu fel hyn,
 “ O herwydd pa-ham Annwylyd, ein Barn ni
 “ yw, oddiwyrth Fedydd a Grâs Duw; yr
 “ hwn fy ’n drygarog, yn raslawn, ac yn
 “ haelionys i bawb, na ddylem ni wahardd
 “ neb. Yr hyn y ddylid ei ystyried, a’i gan-
 “ lyn, mewn perthynas i Blant a rhai newydd
 “ eni, y rhai a haeddant ein Cynorthwy ni,
 “ a Thrugaredd Duw; can’s cyn gynted ag y
 “ genir hwynt, hwy a’i hymbilant ar ein Dwy-
 “ law trwy Lefain a Dagrau.” Y sawl a
 chwennychant ddarllain yr Epistol hwn yn he-
 laeth, a gweled y Rhesymmau a roddwyd i
 fymmud ymmaith Ammheuon *Fydus*, edrychent
apud Cypr. Epist. 59. neu ’r Enquiry i’r Consti-
 tution, *Rban. 2. Dal. o’r 47.* hyd yr 53. Fel
 dymma Farn *Cymmanfa Affrica* am Fedydd
 Plant, yr hon oedd Arfer a Chwstwm yr hôll
 Eglwys, fel yr ydys yn tybied, mor gynnar a
 Chanol y drydydd Century, neu Gant. Mi
 chwanegaf etto St. *Augustyn*, “ na fydded i
 “ neb fibrwd i ni Athrawiaethau eraill. Dym-
 “ ma ’r hon oedd gan yr Eglwys bob Amser,
 “ a gadwodd hi bob Amser, a’r hon y mae ’r
 “ Eglwys gyffredinol yn ei fanteinio, ac wedi
 “ ei ordeinio nid gan un Cyngor; ond wedi
 “ parhau bob Amser, a goelir yn dra sicr ei
 “ fod wedi ei draddodi gan yr Apostolion.”
Dr. Hammond, Dal. 218. A hyn y cyttuna
 hên Scryfennudd, (yr hwn y mae Mr. *Casaubon*
 yn ei alw ’n hên Scryfennudd tra hyawdl,) yn
 ymresymmu dros Fedydd Plant, “ Obledig
 “ hyn, dywedyd yr y’m yr un Pethau a ddûg
 “ ein Gwenidogion duwiol, a ddysgwyd trwy
 “ ddwyfol Draddodiad i lawr i ni.” Yn dan-

gos wyrth hynny fodd Bedydd Plant, wedi ei hebrwng i lawr, trwy Ddwyfol Draddodiad.

Awdur yr Stât Apostolaidd * a ddywed, *Bedyddiwech eich rai bychain, ac byfforddwech hwynt yn Addysgc a Deddfau 'r Arglwydd.*

Llawer ychwaneg o Dyftion a ellid eu chwaneu allan o Henafiaeth, pe tebygwn eu bod o ddim Pwrpas i Wyrth'nebwy'r yr Arfer hon. Ond yr wyf yn rhy g'nabyddus o'r bychan Gyfri sy ganthynt i Dyftiolaeth ddynol, i dreulio Amser, i amlhau Tyftiolaethau o'r Nattur hyn. Ac yr wyf yn addef, pe na bai un Warant Ddwyfol am Fedyddio Plant, nid ele Tyftiolaeth ddynol yn heppell iw brofi: Y cwbl o'r Pwys yr wyf yn ofod ar y Tyftiolaethau hyn o Henafiaeth yw, bod y fawl oedd yn byw yn yr Oes Apostolaidd, ac am hynny ganthynt y Fantais orè i wybod eu Barn, a'u Harferiad yn y Pwngc hwn, eu hunain yn arfer Bedyddio Plant, yn declario ei fod o Ddwyfol Draddodiad; ac yn arferyd rhai o'r un Rhesymau i brofi Hawl Plant i Fedydd, a minnai 'r Dydd hedduw.

Er bod yr Apostolion a Gwenidogion, ar eu hôl hwynt, yn Bedyddio rhai mewn Oedran ar eu Troedigaeth cyntaf, etto mae 'n ddigon eglur y debygwn i, eu bod yn Bedyddio eu Plant hwy hefyd; ac bod amryw o'r Rhesymau a ddygir i brofi 'r Angenrhaid o Fedydd Oedran, yn gwasnaethu 'r un Môdd, i brofi, na ddylid Bedyddio neb, ond a ddychwelant oddiwyrth y Cenhedloedd.

Ni ennillodd naccau Bedydd i Blant, ac ail-fedyddio 'r fawl a fedyddiwyd yn eu Mebyd,
fawr

* Apostolical Constitutions, Lib. 6. cap. 15.

fawr Dîr, hyd ar ol y Flwyddyn 1522. pan ddechreuodd *Nicholas Stock*, a *Thomas Muncer*, hau 'r Efrau hynny, a llawer gwaeth Gyfeiliornadau yn *Germania*, ychrydus Effeithiau parai a ellir eu gweled, ond darllain *Baylis Anabaptism*, lle cant Hanes helaeth, o'r Egwyddorion Annuwiol a hygoel, a fanteiniwyd ganthynt hwy a'u Canlynwyr; megis, Cydgyfrannogrwydd Mediannau, Amlwragedd, Cyfreithlondeb plannu ac helaethu eu Hathrawiaeth trwy 'r Cleddyf, a'r Egwyddor ychrydus honno o sylfaenu Llywodraethau mewn Grâs; yr hon a fy Achos o'r Rhan fwyaf o'r Helbylon athrist, a deimlodd ein Gwlad ni dan yr Usurpwr (neu 'r Traisfeddiannudd) *Oliver Cromwel.*

Mae 'n ddiogel genyf fod llawer o'r Baptisiaid presennol, ym-mhell oddiwyrth ymddiffin y fath Egwyddorion ychrydus; ac mi ddymunwn i'r rhai a ddiwigiasant gynifer o Bethau, ag oeddyd yn gosod mawr Bwys arnynt, gan y sawl oedd yn Frwd yn dyrchafu Bedydd Oedran, ond yn fodlon i chwilio 'n ddiuedd i'r Egwyddorion ar ba rai 'r adeiladwyd eu Rhagfarn yn erbyn Bedydd Plant; yn gymmaint nas gallaf lai na gobeithio, pe bai iddynt ond darllain yn bwyllog, yr aml Ymddiddanion, dysgedig a rhesymmol, a scryfennwyd ar y Pwngc, hwy a gaent weled, fod gan y sawl fy 'n Bedyddio Plant, fwy i ddywedyd drostynt eu hunain, nag y maent hwy 'n ei ddychymmig.

Ac er ysgatfydd na fyddent fodlon i fod o'r un Farn, etto gobeithio y byddent yn fwy Cariadus tuag-attynt; ac yr ymattalient rag eu barnu mor dost, a'u beio mor annaturiol; Yr

hyn (rhaid im ddal fulw ar y Ffordd) ni wneiff ddim Lleshâd, i neb ryw Achos, ond yn Argoel hynod o'i Wendid.

Nid rhaid i'r Gwirionedd ddim wyrth y fath Art (neu Gyfrwystra) yn ei Phlaid, ond os caiff ond Chwareu tég gwnaiff ei Ffordd yn y Byd, trwy Rym ei Goleuni ei hûn. Y sawl a arferant gablu a gwawdio, neu un Ffordd anweddaidd arall i ennill Profelytiaid iw Barn, y maent yn hyttrach yn bradychus eu hachos na 'i ymddiffyn; ac yn rhoddi achos Cyfiawn i bob Gwr pwyllog i ofni, eu bod wedi cymmeryd i fynu ym-mlhaid Cyfeiliorni.

Gwrth. 8. Fe ddywedir yn fynych, nad yw Bedydd ddim Lleshâd i Blant: Nad y'nt ddim gwell o gael eu Bedyddio, na dim gwaeth os ni fedyddir hwynt; ddim agofach i'r Nefoedd o'u Bedyddio, na dim bellach os ni fedyddir hwynt.

I ateb y'r hwn Beth, gobeithio y gwnaf yn amlwg, fod Bedydd os jawn arferir yn dra defnyddiol, heb feddwl ei fod yn gwbl angenrhaid i Jechydwriaeth.

Yr wyf yn addef, nas gallaf i debig y gosodai Dduw Jechydwriaeth Plant yngallu eu Rhieni; yr hyn fy 'n ymddangos i mi yn Ganlyniad anhepcorol o ddychymmig fod Bedydd yn gwbl angenrhaid i Jechydwriaeth; mai 'r Diyfityrwch ar yr Ordinhâd yw 'r Bai, ac nid yw Plant yn gymmwys iw diyfityru, ac ni chant fyth ddioddef am Fai un arall, yr hwn Gytundeb nid iw 'n cadarnhau dim y debygwn i, ar y Gwrthrefwm: Can's er na wnâd Bedydd yn gwbl angenrhaid i Jechydwriaeth

dwriaeth, nid yw ddim yn canlynei fod yn ddi-ddefnydd. Odyw Bedydd Plant yn ddwyfol Ordin-hâd, megis yr ymegniais iw brofi, yn ddiamu e fydd Bendith yn ei gyd-ganlyn; ac a gaiff ei arddel gan Dduw, a'i wneuthur er ei fod yn wir Ddefod, yn dra defnyddiol. Ac er na chaiff Plant difedydd, ddioddef am Esceulu-stra un arall; etto nid dieuog y Rhieni a esceulyfiant ddwyn ei Plant i Fedydd, a hwyntau 'n credu ei fod yn Ddwyfol Ordin-hâd.

A chyn y b'o i neb fod yn ddi-euog oddiwyrth ddirmygu 'r Ordin-hâd hon, hwy ddylent yn ofalus, ac a Meddyliau di-duedd a Rhagfarn, holi y Rhesympau y roddwyd, i brofi, ei fod o Ddwyfol Ordin-hâd.

Fe ddywedir yn gyffredin, fod Plant yn gwbl ddioeddefol, ac am hynny 'n anaddas i dderbyn Llefhâd oddiwyrth Fedydd. Na wyddant ddim oddiwyrth y Peth a wneir trostynt, eu bod yn anwybodus o'r Cyfammod, yr hwn y derbynnir hwynt iddo; ac yn anabal i gyflawnu, 'r hyn y maent yn rhwymedig trwiddo.

Mi ofynnwn i'r sawl sy 'n hyderu ar y Rhesymau hyn, onid y'nt yn barnu 'r un Ffunyd yn erbyn Enwaediad? Ac ydyw 'r fath Rhesymau yw derbyn mewn Ymrafael, ag y fuasai 'n dinistro Defod, y mae pawb yn addef ei bod o Ddwyfol Ordin-hâd? Yr oedd Enwaediad felly 'n ficer, ac etto 'r oedd y Plant juddewig, mor anwybodus o'r Cyfammod y derbynwyd hwynt iddo, ac mor anabal i gyflawnu 'r D'ledswyddau o hono, sef, i gadw 'r Gyfraith, ac mor ddioeddefol ag yw Plant Crist'nogion y nawr mewn Bedydd. Gallwn chwanegu ym-mhellach, fod cymmaint Rhwymedigaeth,

medigaeth ar Rieni Crist'nogol, i ysbysu iw Plant, Beth a wnaed iddynt mewn Bedydd, Nattur y Cyfammod y derbynnyd hwnt iddo, a'r Rhwymedigaethau fydd arnynt i gyflawnu 'r D'ledswyddau o hono, ag oedd ar y Rhieni juddewig i hysbyfu iw Plant Beth a wnaed iddynt trwy Enwaediad; ac bod Plant Crist'nogion mor addas iw haddysgu, ac i gymmeryd arnynt y Cyflawniad o'r D'ledswyddau a ofynnir ganthynt, wyrth eu derbyn i Gyfammod a Duw trwy Fedydd, ag oedd yr Juddewon iw dysgu, ac i ymrwymo, i Gyflawnu 'r D'ledswyddau, 'r oeddent yn rhwymedig iddynt trwy Enwaediad.

Gobeithio na edrychir arno 'n Beth afreidiol, os cymmeraf y Rhydddid, i ymedliw a'r fawl fy 'n edrych ar Fedydd Plant, o ddwyfol Ordinhâd; ac yn rho'i mawr Hyder ar y Braint, o dderbyn eu Plant i mewn i Gyfammod a Duw, ac etto 'n gwbl esgeulus am eu Plant wedi eu cyffsegru i Dduw; na byth yn cymmeryd Poen i ddangos iddynt Diben y Gwafanaeth arbennig hwnnw; na byth yn dwyn ar gôf iddynt yn egniol, y Rhwymedigaethau fydd arnynt i Dduw; a'r mawr Fanteision a fêdent trwy fod yn ffyddlon yn y Cyfammod.

Onid yw tadol Addysgc yn cael ei esgeulysio 'n Ormod, neu yntau 'n cael ei gyflawnu 'n rhy gwstwmmod, gan Grift'nogion o bob E-nw? Oni ellir gweled, fod yr Esgeulysra cyffredin, yn un Achos mawr o Rym Annuwioldeb ac Anwiredd?

Pettai 'r fawl fy 'n zelws am Fedydd Plant, ond cymmeryd gofal am eu Plant, wedi eu Bedyddio, pan ddelont i Oedran; eu dysgu

'n forè yn Nattur y Cyfammod Bedydd, eu preswadio 'n ddyfal i gyflawnu 'r D'ledswyddau sy 'n gorwedd arnynt trwyddo, oni byddai hyn yn Foddion tebygol, i beri iddynt roddi eu hunain yn forè i Wafanaeth Duw? Oni ddirymmai 'r Wrthddadl hon, sef, nad yw Bedydd ddim Lleshâd i Blant?

Y Rhan hynny o Drefn Mr. *Philip Henry* dduwiol, sy 'n haeddu ei ganlyn, yr hwn megis y dywedir yn ei Fywyd, *Dal.* 89, 90. a dynnodd Ffurf o'r Cyfammod Bedydd er mwyn ei Blant; yr hwn a ddysgodd efe iddynt gynted ag oeddent yn gymmwys iw dysgu, gan wneuthur iddynt ei adrodd bob Prydnhawn Ddydd yr Arglwydd, ar ôl eu Catechizo hwynt. Y Ffurf a dynnodd efe oedd fel y mae 'n canlyn:

Yr wyf yn cymmeryd Duw 'r Tâd i fod yn Ddaioni pennaf, ac yn Ddiben uwchaf i mi.

Yr wyf yn cymmeryd Duw 'r Mâb i fod yn Dywysog ac yn Fachawdwr i mi.

Yr wyf yn cymmeryd Duw 'r Ysbryd Glân, i fod yn Sancteiddiwr, Dysgawdwr, Arweinudd a Diddanudd i mi.

Yr wyf yn cymmeryd Gair Duw, i fod yn Rheol o'm holl Weithredodd, a Phobl Dduw i fod i mi 'n Bobl, ym-mbob Cyflwr.

Yr wyf yr un Môdd yn cyflwyno ac yn cyssgru fy bûn oll iddo, yr byn ydwyf oll, oll ag fydd eiddof, ac oll ag a allaf i wneuthur; ac yr wyf yn gwneuthur byn yn ystyriol, yn wirioneddol, yn ewyllysgar, ac yn dragwyddol.

Pob un o'i Blant a adroddent hyn, ar ol pa-un efe a roddai ei Amen, gan chwanegu rai Prydiau

Prydian felly dywedwch ac felly gwnewch, ac fe'ch gwnaeth yn Dragywydd. Cymmerodd Bôen hefyd gyda hwynt i'w dwyn i'r Dyalldwriaeth o hono, ac i'w preswadio i ro'i Cydsyniad rhwydd a llawen iddo; a phan ddaethant i Faintioli, gwnaeth iddynt ei 's cryfennu bob un yn wahanol a'u Dwylaw eu hunain a gosod eu Henwau 'n barchedig wyrtho. Yr hyn a ddywedodd y gadwai gydag ef, ac y dygid allan yn Distiolaeth yn eu herbyn, os hwynt hwy wedi hynny a ymadawent a Duw.

Pettai hawb ag fy 'n dwyn eu Plant eu hunain i'w Bedyddio, lle maent yn addaw mewn Môdd parchedig, eu hyfforddi hwynt yn Addysgu ac Athrawiaeth yr Arglwydd, ond cyflawnu 'n gydwybodol eu Haddewiddion, gan fynych ddwyn ar gôf iddynt, eu bod wedi eu cyflwyno a'u rhoddi i Dduw, ac am hynny 'n rhwymedig i fod yn Weision iddo, nid wyf i 'n tebygu na chaint weled Bendith oddi uwchod yn cyd-gerdded a'u Hymdrechiadau; ac y byddent yn Foddion cyffredin i beri i'w Plant ymattal oddi wyrth Ddrwg, a'u rhagflaenu rhag rhedeg i'r un rhyw ormod Rysfedd ag eraill, ac y byddai Blant wedi eu haddysgu fel hyn yn llai tueddol i wadu Grym y Bedydd y gawfant yn eu Mebyd. Er ein bod yn addef, nad 'yw Plant yn eu Bedydd yn gwybod dim oddi wyrth yr hyn a wneir drostynt, ydyw yn canlyn nad y'nt yn derbyn dim Lleshâd oddi wyrth y Fath Dderbyniad boreuol i'r Cyfammod Grâs? Ydyw e ddim Fafr iddynt fod Duw 'n fodlon i'w derbyn hwynt? dim mantais i cysslegu hwynt yn barchedig, a'u derbyn dan Ymddiffynfa Duw? Dim Mantais cael gweiddio drostynt gan y sawl a'u bedyddiant, lle mae

mae y yhai oll a fo 'n bresennol yn cyttuno?
 Dim Lleshâd cael Rhan yng-weddiau 'r Eglwys?
 Onid yw 'n Gyffur mawr i Rieni, nad yw 'n
 gwilydd gan Dduw, alw eu hun yn Dduw id-
 dynt hwy, ac yn Dduw iw Hâd hwynt? Nad
 yw eu Plant hwy ddim yn Affan, eithr yn
 Sanctaidd? Mai eiddo 'r cyfryw rai yw Teyr-
 nas Nefoedd? Onid yw 'n Gyffur mawr bod
 ganthynt Annogaeth eu cyffegru hwynt i Dduw?
 Eu Bedyddio hwynt yn Enw Crîst, a'u golchi
 yn yr Olchfa o fedyddol Adhedigaeth, a Go-
 baith y cânt eu golchi oddiwyrth eu Halo-
 grwydd a'u Haslendid genedigol, yng-wâd Crîst,
 a'u Sancteiddio i Dduw yn Bobl briodol trwy 'r
 Yforyd Glân? O bledig y sawl fy 'n ymresym-
 mu, nad yw Plant yn derbyn dim Lleshâd trwy
 Fedydd, oddiwyrth Gal. vi. 15. lle y dywedir,
Yn Grîst Jesu nid yw Enwaediad, na di Enwaediad
ddim, ond Creadur newydd.

Rhaid i mi ddal sulw, fod eu Hargument hwy
 yn cael eu sylfaenu ar Gamgymeriad Meddwl yr
 Apostl yn y Lle hwn; yr hwn er ei fod yn
 ymresymmu yr erbyn Enwaediad, og oedd wedi
 ei ddiddymmu dan yr Orchwyliaeth Grîst'nogol,
 ni ellir ei ddeongli 'n un wedd ei fod yn gwneu-
 thur yn ddi-ddedfnydd, ac yn ddi-leshâd, yr Or-
 dinhâd o Fedydd, ag fy wedi ei ordeinio gan
 Grîst eu hun.

Pa Resymmau bynnag y gynigir oddiyma,
 yn erbyn y Daioni a feddylir fod Plant yn ei
 dderbyn trwy Fedydd, rhaid ei fod trwy hir-
 bell Ganlyniadau; ac a ddibennif yr un Ffuhyd
 yn erbyn y Daioni a dderbyn rhai mewn Oed-
 ran, os nid yn erbyn Bedydd ei hun. Rhaid im i
 gyfaddef, na chlywais i neb ond Dynion egwan
 eu Dyall, nad y'nt yn wagelog o'r Cantymadau
 fy

fy 'n canlyn y Fford hon o ymrefymmu ; ac yn
 dilyn y Testyn hwn yn erbyn Bedydd Plant.
 hynny, gan fy mod yn 's cryfennu yn bennaf
 mewn y Cyfryw, nid wyf fodlon iw gadel yn
 ddi ateb. Amcan yr Apostl ymma fydd ddi-
 gon eglur, yr hyn ni allaf fi i fynegu 'n well
 nac yn Geiriau Esponiwr diweddar ar y Lle:
 “ Yn Grhifst Jesu, sef, yn ei Olwg ef, neu dan
 “ yr Orchwyliaeth Grifst'nogol, *nid yw Enwae-*
 “ *diad na Di-enwae diad ddim*, sef, mewn per-
 “ thynas iw Cymmeriad gyda Duw, *ond Crea-*
 “ *dur newydd*. Lle mae 'r Apostl Paul yn
 “ dangos i ni b'le mae gwir Grefydd yn se-
 “ fyll, a ph'le nid yw ; nid yw yn sefyll
 “ *mewn Enwae diad, na Di-enwae diad*, ein bod
 “ dan yr Enw hwn neu 'r llal o Grifst'nogion ;
 “ ond y mae 'n sefyll yn hyn, sef, ein bod
 “ yn *Greaduriad newydd* ; nid mewn Enw new-
 “ ydd, neu wisgo Wyneb newydd, ond ein bod
 “ wedi ein had newyddu yn Ysbryd ein Me-
 “ ddyliau, a Chrifst wedi ei ffurfio ynom.

“ Dymma 'r hyn fy werthfawroccaf gan
 “ Dduw, ac felly 'r oedd gan yr Apostl.

“ Os cymmharwn y Testyn hwn a rhai e-
 “ raill, ni a allwn yn gyflawnach weled Beth
 “ fy fwyaf cymmeradwy gyda Duw, a'r
 “ hyn a ddylem gan hynny ofalu 'n bennaf
 “ am dano.

“ Ymma fe ddywedir mai *Creadur newydd*
 “ ydyw ; ac Pen. v. 6. mai *Ffydd yn gweithio*
 “ *trwy Gariad ydyw*. Oddiwyrth pa rai oll fe
 “ ymddengis, mai Cyfnewidiad y Meddwl a'r
 “ Galon ydyw ; oddiwyrth ba-un y gogwyddir
 “ ac y nerthyr ni i gredu yn yr Arglwydd
 “ Jesu, ac i fyw Bywyd o Ymroddiad i Dduw.
 “ Ac lle mae 'r Grefydd fywiol weithredol hon
 “ oddi

“ oddi fewn yn ddiffig, nid oes un Brosffwrdd
 “ Enwau neillduol oddi allan a wnaiff ddim
 “ Lleshâd, nac yn ddigonol i'n gwneuthur
 “ yn gymeradwy gantho. A Phettai Grift
 “ nogion ond yn wir ofalus am y Peth hwn
 “ ynddynt eu hunain, a'i ddwyn yn y blaen
 “ mewn eraill, os ni wnae iddynt adel hei-
 “ bio eu Henwau neillduol, etto gwnae iddynt
 “ o'r hyn lleiaf beidio rho'i gormod Hyder
 “ arnynt; megis y maent yn rhy fynych yn
 “ gwneuthur.” Mae 'r Testyn hwn er nad yw
 'n profi, un Amser, nad yw Plant yn derbyn
 dim Lleshâd oddiwyrth Fedydd; etto os nyni
 a'i jawn ystyriwn, fe ddychon bod o Leshâd
 rhagorol i Grift'nogion o bob Enw; fel y mae
 'n eu dysgu na roddont ormod Hyder ar
 Ddefodau a Rhagorfreintiau, ond i ymdrechu
 am y Grym, yn gyftal a'r Ffurf o Dduwiol-
 deb.

Y sawl fy 'n ei gyfri 'n Rhagorfraint eu bod
 wedi eu Bedyddio yn eu *Jeuntyd*, a ddylent
 gofio y Rhwŷmedigaethau boreuol yr aethant
 dano i Dduw: A chyn gynted ag y delont i
 Oedran, gadarnhau 'n barchedig y Cyfammod,
 trwy wneuthur Cyffegriad ewyllysgar, o ho-
 nynt eu hunain i Dduw, wyrth Fwrdd yr Ar-
 glwydd; gan rodio 'n addas i'r Alwedigaeth
 a pha-un y galwyd hwynt.

Y sawl a dybiant ei fod yn fwy rhesymmol,
 oedi 'r bedyddol Gyffegriad, hyd oni bont yn
 abal dyall y Cyfammod y maent yn myned
 iddo, gan roddi Cydsyniad gweithredol iddo,
 a ddylent fod yn ofalus, na ofodont ddim gor-
 mod Hyder ar yr Amser, neu 'r Môdd o'u
 Bedydd; eithr dangos eu Zeal mewn Ymddy-
 giad rheolaidd, tuagat Dduw a'u Cyd-grift'no-
 gion:

gion : A ddylent feddwl na achabyff Bedydd
ddim monynt, heb ateb cydwybyd ddâ tua-
gat Dduw. Fel y b' o i 'r sawl a arferant, a'r
sawl a wrth'nebant Fedydd Plant, fod a Zeal
tuagat Dduw 'n ol Gwybodaeth, ar iddynt yn
yr hyn y maent yn cyttuno rodio wyrth yr ūn
Rheol, a fynied yr ūn Peth, yn cyd-ddioddef
eu gylidd yn yr hyn y maent yn anghyttuno,
ac yn taer weddio ar i Dduw yn eu Amser ei
hwn ddwyn pawb i Wybodaeth, ac Arferiad
o'r Gwirionedd; ar i wîr Gristnogion oll,
fwrw ymmaith bob Chwerder, Llîd, Digofaint,
Swm, a Gogan-air, a phob Cynfigen, ar iddynt
gynhyddu beunudd mewn Ffydd, Cariad, Lla-
wenydd, Addfwynder, Amynedd, Dioddefga-
rwrch Crist'nogol, a Chariad, Rhyw Amser fod
o ūn Galon, ac ūn Meddwl, ar iddynt yn y
Cyfamser gynnal Undeb yr Ysbryd yn Rhwy-
myn Tangneddyf; ydynt Weddiau aiant eu
golod i fynu at Dduw gobeithio, gan wîr
Grist'nogion o bob Enw 'n fynych, yr hwn yn
unig fy 'n abal dwyn Dynion i Adnabyddiath
ac Ymarfer o bob Gwirionedd angenrheidiol.

F I N I S

Typis JACOB ILIVE.

